Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 683 | vineri 23 noiembrie 1962 | 8 pagini 25 bani

În primul rînd, lecția

Nivelul la învățătură al elevilor constituie preocuparea de căpetenie a colectivelor didactice, deoarece în el se reflectă cel mai bine calitatea muncii învățătorilor și profesorilor, a diriginților și directorilor. În orice școală ai intra, este evidentă această preocupare: consiliile pedagogice și comisiile metodice își sporesc, cu fiecare etapă a anului școlar, eforturile pentru găsirea și aplicarea celor mai bune metode de lucru, cadrele didactice încearcă zi de zi să se întreacă pe ele însele pentru realizarea unor lecții tot mai bune.

În ansamblul strădaniilor pentru un nivel ridicat la învățătură rolul hotărîtor îl are munca profesorului în clasă, grija lui pentru lecție, pentru cultivarea și întreținerea interesului elevilor față de știință. Este profesorul bine pregătit în specialitatea lui, este un bun pedagog, este și un om harnic, cu tragere de inimă? Atunci succesul este în cea mai mare parte asigurat. Iată-l pe profesorul Lucian Mănescu, care predă de mulți ani matematica la Școala medie nr. 1 din Rm. Vîlcea. An de an acest pedagog dă serii de elevi bine pregătiți. Spunem **serii**, căci atenția acestui profesor se concentrează permanent spre însușirea materiei de către toți elevii, spre obținerea unor rezultate maxime cu întregul colectiv și nu numai spre cultivarea aptitudinilor speciale pentru matematică pe care le au unii copii. Profesorul Mănescu dovedește mereu înțelegerea importanței pe care o are lecția pentru nivelul de pregătire al copiilor. Cheia succesului său constă în faptul că el pune un deosebit accent pe însușirea conștientă a cunoștințelor, pe dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor. De exemplu, pentru a înlătura învățarea mecanică a formulelor, deficiență care duce întotdeauna la insuccese, tov. Mănescu insistă în lecție pe modul în care sînt deduse aceste formule, solicitînd contribuția largă a elevilor și făcînd mereu apel la gîndirea lor logică. Este lesne de înțeles atunci pentru ce elevii lui pleacă de la școală cu lecția de matematică învățată, pentru ce acest obiect, pe cît de frumos pe atît de „buclucaș" pentru unii școlari, devine plăcut și ușor pentru fiecare din ei.

Este știut că în fiecare clasă se întîlnesc, la începutul anului, elevi mediocri. Dacă profesorul nu se ocupă de ei, aceștia ajung să-și diminueze interesul pentru obiectul respectiv. Treptat, treptat, lipsa de legătură dintre cunoștințele însușite sporadic, precum și neînțelegerea din aceleași motive, a fenomenelor studiate îi face să rămînă mult în urmă la învățătură. Tocmai acest lucru l-a înțeles profesoara Angela Dimcea de la Școala de 8 ani nr. 165 din București. Bine pregătită profesional, tovarășa Dimcea acordă o deosebită atenție antrenării la lecție și a elevilor slabi sau mediocri, punîndu-i în situația să judece, să gîndească profund la fenomenele studiate.

Profesorii amintiți sînt apreciați pentru faptul că sînt „stăpîni pe materie", buni cunoscători ai specialității lor, pentru faptul că sînt mereu în căutarea unor metode de lucru adecvate cerințelor.

Din păcate mai sînt însă și cadre didactice care nu se străduiesc să valorifice la maximum lecțiile în scopul pregătirii temeinice a elevilor. Atunci cînd constată că elevii lor rămîn în urmă la învățătură, astfel de cadre didactice nu-și dau seama că ceea ce determină această situație este în primul rînd felul defectuos în care desfășoară ele lecțiile. Un exemplu edificator în această privință l-a oferit activitatea unei învățătoare de la o școală de 8 ani din raionul Lenin. Îngrijorată de numărul mare de elevi ale căror cunoștințe de aritmetică erau sub nivelul programei, învățătoarea — de bună credință, de altfel — și-a sporit activitatea în rîndurile părinților în scopul activizării acestora pentru o mai atentă preocupare față de copiii lor. Dar nici un moment învățătoarea respectivă nu a încercat să se întrebe în ce măsură este vinovată personal de această situație. Un sondaj la lecțiile ei de aritmetică a demonstrat însă că cei mai mulți copii plecau de la lecții fără să le fi înțeles. Care a fost urmarea? Unii părinți, care aveau timp să se ocupe de copiii lor, le explicau acasă lecția în așa fel ca să fie înțeleasă. Bineînțeles că la orele următoare elevii respectivi se prezentau cu lecția însușită. Cu timpul, parte dintre ei au început, tot cu ajutorul părinților, să învețe cîte o lecție mai departe, care urma să se predea ulterior. Astfel, la „fixarea cunoștințelor" ei dovedeau într-adevăr că au înțeles lecția, ceea ce întărea convingerea învățătoarei că vinovați de nivelul scăzut de cunoștințe al restului clasei ar fi părinții. Este limpede că această învățătoare a scăpat din vedere că ponderea cea mai mare în ridicarea nivelului la învățătură nu o au elementele exterioare lecției, ci munca pedagogică pentru transmiterea de cunoștințe.

În asemenea cazuri este desigur de datoria directorului, a comisiei metodice din școală să intervină pentru justa orientare a profesorilor care obțin rezultate nesatisfăcătoare în munca lor cu elevii. Bine procedează de exemplu acele comisii metodice care pun în discuție — în urma unei chibzuințe serioase — probleme legate direct de munca la lecție, fiindcă în felul acesta atrag atenția cadrelor didactice asupra a ceea ce este esențial în procesul instructiv-educativ. La Școala medie din orașul Roman, bunăoară, comisia metodică a profesorilor de matematică dezbate probleme ca „Procedee și metode pentru formarea deprinderilor de calcul la algebră" sau „Introducerea noțiunilor de teorie a mulțimilor", cea de fizică-chimie „Predarea cunoștințelor despre tuburi electronice, transistori, motoare electrice sincrone și asincrone pentru curent trifazic", „Predarea cunoștințelor despre substanțele plastice" etc.

Este bine ca în cadrul ședințelor comisiilor metodice, la cercurile pedagogice și, permanent în școală să se sublinieze că **lecția este elementul hotărîtor** în pregătirea elevului, că stă în putința profesorului să asigure un înalt nivel de cunoștințe în fiecare clasă dacă el însuși muncește cu simț de răspundere la lecție, dacă se pregătește continuu în specialitatea sa și în domeniul pedagogic.

La Palatul pionierilor din Capitală

Seara, printre elevii școlii

În fiecare după-amiază, în sălile de cursuri și pe culoarele Școlii medii nr. 32 „Filimon Sîrbu" domnește o atmosferă de adîncă seriozitate, specifică studiului aprofundat la care s-au angajat tinerii muncitori, elevi ai secției serale de la această școală. Se muncește rodnic, într-un efort comun, care unește strîns pe cei de la catedră cu cei care sînt în bănci.

Printre elevii de la seral se disting muncitorii fruntași în producție și evidențiați la învățătură, asemeni lui Ion Linca, lăcătuș și Stelian Boanță strungar de la I.P.M.A., Petre Urbanki, linotipist și Constantin Voiculescu, tipograf la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Dumitru Toma de la I.R.C.M.A. și alții. Ei își adîncesc acum necontenit cunoștințele teoretice pe baza trainică a experienței acumulate în procesul de producție, dorind să aplice în practica din uzină lucrurile noi pe care le învață.

Comitetele de clasă și-au luat rolul în serios, alcătuind graficele de frecvență, acordînd atenție disciplinei elevilor, bunei gospodăriri a claselor etc.

În cancelaria profesorilor se poartă discuții privind predarea anumitor lecții și utilizarea cu cea mai mare eficiență a materialului didactic. Într-o ședință recentă s-a discutat, amănunțit, de pildă, despre specificul metodelor de predare în învățămîntul seral și s-au luat hotărîri concrete pe linia îmbunătățirii calitative a lecțiilor.

O preocupare importantă a cadrelor didactice de la Școala medie nr. 32 o constituie și sprijinirea pregătirii oamenilor muncii care s-au înscris la secția fără frecvență. În acest scop profesorii școlii au întocmit planurile de desfășurare a orelor de consultații și de meditații, tematica îndrumării studiului individual în așa fel încît la prima sesiune de examen să se constate o îmbunătățire calitativă și la cursurile fără frecvență.

IOAN CHEȘCĂ
director adjunct al Școlii medii nr. 32 Filimon Sîrbu din București

Știri

ÎN „SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI"

Școala medie din orașul Codlea a întîmpinat „Săptămîna Economiei" cu noi succese în acțiunea de economisire.

De la 1 ianuarie 1962 pînă la 15 noiembrie 1962 valoarea depunerilor la C.E.C. în această școală a crescut cu 110.000 lei față de valoarea depunerilor din aceeași perioadă a anului trecut. Numărul elevilor depunători la C.E.C. s-a ridicat anul acesta la 90 la sută din totalul lor. De asemenea, toți învățătorii și profesorii sînt depunători la C.E.C.

Nu de mult, unul din profesorii școlii a ținut, în sala Căminului cultural din Codlea, o conferință în care a arătat părinților și elevilor rolul Casei de Economii și Consemnațiuni și a subliniat avantajele depunerilor la C.E.C. atît din punct de vedere individual, cît și din punct de vedere al intereselor colectivității.

★

ani din Corbasca, raionul Adjud, desfășoară o intensă muncă de educare a elevilor în spiritul economisirii. Ca urmare, un mare număr de elevi au devenit depunători la C.E.C.

În vacanța de iarnă elevii vor face cu banii economisiți prin C.E.C. o excursie în orașul Onești.

ATENȚIE, FILMĂM!

În clasa a VIII-a „A" de la Școala medie din orașul Oțelul Roșu domnește o mare animație. Deodată, însă, se face liniște. Luminile reflectoarelor s-au aprins și întreaga clasă privește atentă la profesoara care scrie pe tablă, cu litere mari, titlul compunerii la limba romînă: „Tatăl meu". Apoi elevii se apleacă asupra caietelor, așternîndu-și în liniște gîndurile.

Ne oprim în fața unui elev din prima bancă. „Tatăl meu este oțelar" — scrie el. În cuvinte simple dar pline de căldură el înfățișează portretul unui om care zi de zi se străduiește

bune. Alături, o elevă scrie: „Cu mîinile sale tata a pus multe cărămizi; el este unul din constructorii care au ridicat pe harta patriei un nou oraș. Oraș din cărămidă nouă și roșie, nouă ca viața noastră, roșie ca steagul partidului nostru".

Dar iată că se aude vocea regizorului: „Mulțumesc, stingeți reflectoarele!" Astfel s-a terminat filmarea ultimelor cadre din filmul „Tatăl meu", realizat de cineclubul „Oțelul Roșu".

Acesta nu este însă singurul film pe care cineaștii amatori din Oțelul Roșu îl realizează cu concursul profesorilor și al elevilor din localitate. O contribuție la fel de activă au adus aceștia și la realizarea producției „Șarja păcii". De asemenea, cu sprijinul secției de învățămînt raionale s-a realizat un interesant documentar despre o serbare sportivă a elevilor.

La rîndul său, cineclubul prezintă în fața elevilor și a cadrelor didactice din

MANUALUL DE LIMBA ROMÎNĂ PENTRU CLASA A VI-A

În bibliotecă

Vocabularul și definițiile

De la an la an manualele noastre aduc un conținut și o formă tehnică îmbunătățite, în conformitate cu principala cerință a muncii colective de azi: calitatea. Apar evidente eforturile pozitive ale Editurii didactice și pedagogice pentru a realiza progrese sensibile în publicarea manualelor.

„Limba romînă, manual pentru clasa a VI-a", prezintă un bogat și variat volum de lecturi literare, însoțite de comentarii și explicații judicioase, la nivelul științific prescris de programă. Partea I a manualului dă elevilor cunoștințe literare care să-i ajute la înțelegerea specificului artistic al paginilor alese din mai mulți scriitori clasici de mare prestigiu și din unii scriitori contemporani cunoscuți. Foarte utilă este explicarea cuvintelor mai greu de înțeles, după fiecare bucată.

Autorii acestei prime părți a manualului (C. Boroianu și E. Iliescu) au procedat cu tact pedagogic în familiarizarea treptată a elevilor cu noțiunile de teorie și analiză literară și au evitat de multe ori comentariile abstracte și formulările greoaie în definiții. Ar fi fost și mai bine dacă limbajul comentariilor lor ar fi fost și mai mult simplificat, iar unele fraze redactate mai clar, cu mai puține subordonări. Căci dacă se explică lexicul rar din bucățile literare, ar fi necesară ici colo și explicarea termenilor neologici din „lămuririle" autorilor. Astfel, în primele pagini întîlnim în cuprinsul „îndrumărilor" cuvinte ca: *a fixa un cadru (51); act de solidarizare (70); prosperitate (104)* etc.

Firește, nu vom pretinde că literatura destinată unor cititori mici să fie comentată numai prin termeni absolut populari și de circulație curentă în toate mediile. Dar de ce să presărăm lectura obligatorie a elevilor cu prea multe semne de întrebare, care-i pot împiedica să înțeleagă fără efort ceea ce vor să spună autorii sau pot stînjeni cursul lecției prin întrebări peste întrebări în legătură cu vocabularul autorilor (și dacă măcar am avea un *dicționar școlar* pentru astfel de cuvinte!) Cu puțină atenție s-ar putea evita astfel de greutăți, nu numai în acest manual, dar și în altele, și nu numai de limba romînă, ci și de istorie, geografie, științe naturale etc. Este o problemă generală, care ar trebui să preocupe în cea mai mare măsură pe responsabilii de cărți ai Editurii didactice și pedagogice.

Explicarea cuvintelor după bucățile de lectură poate fi și ea îmbunătățită și completată. Sînt explicate: *aurora, slobod, profund, prund, șubă, poloboc, genial*, dar nu am înțeles de ce nu au același regim și *simbol* (p. 8), *izolat (21), armie (29), orgolios (72), monitor (99), dezolare (116)* etc

Frazele și propozițiile prea lungi — ca de pildă — „Înainte de a începe firul povestirii, scriitorul a simțit nevoia să fixeze cadrul în care se va desfășura acțiunea, să arate locul și timpul și să facă o scurtă prezentare a personajelor și a raporturilor dintre ele" — nu sînt de loc recomandabile în manualele pentru clasele mici. De asemenea, ar trebui evitate frazele cu subordonări ale subordonatelor (ca la p. 119) sau cu un cumul de neologisme *(a solicita rezolvarea unei probleme* (p. 121 — de ce nu era bine: *a cere* în loc de a *solicita ?*).

Unele propoziții prea amintesc de șablonul criticii literare, scrise în stil nediferențiat, prin repetarea gerunziului la început de propoziții (*„Începînd* asaltul, plăieștii..." : *„Rămînînd* însă fără muniții — p. 51).

Definiția „expozițiunii" e aproximativă: „partea de la început *a subiectului*, din care cunoaștem locul, timpul și unele personaje poartă numele de expozițiune" (ib.). Nu e vorba de *subiect* (termen vag pentru elevi), ci de o compunere literară de orice dimensiuni; și adesea nu aflăm nimic despre loc și despre timp, ci sîntem introduși direct în temă; expozițiunea ne informează de fapt despre subiectul operei literare.

În privința alegerii textelor sînt de remarcat două bune ediții (Bălcescu din 1960, categoric mai bună decît cele dinainte), dar s-au oprit la prea puțini scriitori clasici: lipsesc Coșbuc, Hogaș, Topîrceanu, Arghezi (care are numeroase bucăți despre scriitorii mai vechi și despre realități pe măsura înțelegerii elevilor). Tematica prescrisă ar trebui deci lărgită, ca să poată fi cuprinși mai mulți scriitori.

Partea a doua a manualului *Gramatica* (redactată de I. Popescu), se remarcă prin două calități fundamentale: prin prezentarea sistematică și clară, cu bogate exemplificări și exerciții legate de conținutul teoretic, pe de o parte, și prin oglindirea achizițiilor cercetării științifice actuale în definirea și precizarea noțiunilor gramaticale, de atîtea ori greu de explicat în termeni simpli, pe înțelesul elevilor, pe de altă parte. Vor fi de real folos și schemele recapitulative, ca și numeroasele observații ortografice care însoțesc explicarea faptelor gramaticale. O ediție nouă ar putea avea în vedere și unele observații de amănunt notate pe marginea paginilor acestui manual.

Morfologia, cum se spune într-o definiție consacrată în gramatică, „stabilește regulile modificării formei cuvintelor" (p. 137). Ce facem însă cu părțile neflexibile, care nu se modifică de loc, dar formează un capitol important al morfologiei (adverbul, conjuncția, prepoziția și interjecția?) Problema ar putea fi discutată în colectivele de autori și în cele de specialiști pentru a găsi o soluție adecvată acestei întrebări.

Sintaxa are două părți mari: studiul structurii propoziției și acela al frazei; de aceea definiția inițială (p. 125) ar trebui completată astfel: sintaxa stabilește regulile îmbinării cuvintelor în propoziții și al propozițiilor în frază, cum de altfel se spune bine la p. 234.

La adjectiv, în legătură cu studiul gradelor de comparație se spune, iarăși prin obișnuință, că sînt forme pe care le ia adjectivul pentru a arăta o însușire în diferite grade. Mi se pare însă că gramaticile noastre au luat tale-quale definiții străine, din limbi în care gradele de comparație se exprimă în realitate prin anumite *forme* ale flexiunii (lat. *altus-altior-altissimus).* În limba romînă, adjectivul nu-și schimbă niciodată forma atunci cînd construim comparativul sau superlativul: elev *bun*, elev *mai bun*, elevul *cel mai bun*. Ar fi mai bine, cred, să se spună în gramatici că gradele de comparație sînt îmbinări de cuvinte formate cu ajutorul adjectivului, care arată că însușirea exprimată de acesta are diferite valori.

Iată și o altă întrebare: putem generaliza spunînd că numeralul este partea de vorbire flexibilă, cînd numeralul de bază, cel cardinal (de la doi în sus) este invariabil? (sută, mie, milion sînt flexibile, dar au aspect de substantiv). Ar fi mai bine ca în definiție să nu se spună că e flexibil (cf. evitarea acestui cuvînt în „Gramatica Academiei", I, 225 și la acad. I. Iordan, *Limba romînă contemporană, 1956* p. 355) cu atît mai mult cu cît se dă și precizarea: „de la doi în sus *lipsește o declinare propriu-zisă, căci numeralul își păstrează forma neschimbată*" (ib.p. 358). Unii elevi ar putea observa ușor această situație și ar fi greu să le explicăm de ce în definiție am spus categoric *parte flexibilă* de vorbire.

În definiția conjuncției s-a strecurat o eroare care trebuie corectată: e vorba de o parte de vorbire *neflexibilă* (nu „flexibilă" cum a apărut tipărit).

Cum se vede, problemele definiției sînt grele, mai ales că pentru elevii mai mici ele se cer simplificate și formulate într-un limbaj accesibil, fără a le denatura însă conținutul științific.

Impresia de ansamblu pe care o dă manualul este fără îndoială pozitivă. Observațiile de amănunt și unele sugestii cu un caracter mai general nu diminuează valoarea lucrării și în special buna alcătuire a părții de gramatică, vizibil superioară celorlalte manuale tipărite în trecut.

Despre materialul de gramatică

Materialul de gramatică din manualul de limba romînă pentru clasa a VI-a nu reprezintă numai un ghid de orientare justă a profesorului, dar și un foarte prețios ajutor al elevului în munca de pregătire a lecțiilor.

Este de remarcat în special grija acordată prezentării problemelor de ortografie și punctuație în cadrul fiecărei lecții. Legile ortografice au fost judicios selecționate și prezentate la lecțiile corespunzătoare, cu exemple precise. Se constată o susținută luptă împotriva confuziilor posibile în diferite situații ortografice. La prezentarea articolelor *cel, cea, cei, cele* se arată, bunăoară, că aceleași forme pot fi scrise și cu linioară de unire atunci cînd sînt alte părți de vorbire. Exemplele de felul acesta împînzesc întregul material. Se insistă de asemenea asupra altor cazuri care ar provoca confuzii, cum ar fi cazul *lui* = pronume și *lui* = articol.

Textele literare pentru analiză au fost în general bine alese, avînd un conținut educativ și fiind în același timp un model de limbă literară pentru elevi. Este de subliniat și grija pentru formularea unor exerciții cît mai variate și pentru alcătuirea unor scheme recapitulative bune.

Acestea sînt numai cîteva din meritele materialului de gramatică, a cărui prezentare este, în general, izbutită.

În cele ce urmează vom face însă și unele observații care, socotim, pot duce la îmbunătățirea edițiilor viitoare.

La pag. 141 se menționează: „În general substantivele masculine sînt ființe de sex bărbătesc... iar cele feminine sînt ființe de sex feminin. Precizăm că substantivele masculine și feminine nu sînt ființe de sez bărbătesc sau femeiesc, ci *numele* acestor ființe. Avînd în vedere faptul că un manual trebuie să acorde toată atenția conținutului științific al fenomenelor, propunem formularea: „...sînt nume de ființe...".

În legătură cu ortografia pronumelor personale (pag. 173), se arată că „formele accentuate care încep cu *î* se scriu fără liniuță de unire", dîndu-se apoi ca exemple de pronume accentuate, formele: *îmi, îți, îi, îl,* care, în tabelul declinării, apar ca neaccentuate. De asemenea, pentru pronumele personal nu-și are rostul exemplul „Își scrie temele", deoarece elevii l-ar putea considera și pe reflexivul *își* drept personal, el fiind dat ca exemplu pentru ortografia pronumelui personal, nu a celui reflexiv.

La pag. 177 se arată că adjectivul posesiv „în general nu primește înainte articol posesiv". Elevii nu trebuie însă să rămînă cu concluzia că în general nu se folosește articolul posesiv la adjectivele posesive. S-ar putea preciza că în toate cazurile cînd adjectivul posesiv determină un substantiv nearticulat sau articulat cu articol nehotărît, acesta se scrie cu articol posesiv, ca și pronumele posesiv. De exemplu: „Citește niște cărți *ale sale*". Astfel de situații sînt destul de frecvente în vorbire.

Credem că exemplul „Faptul de a fi lăudat de profesor este o încurajare pentru elevul silitor", dat pentru modul infinitiv, timpul perfect (pag. 201) nu este corespunzător. Verbul „a fi lăudat", așa cum apare în acest exemplu, este la timpul prezent, nu la perfect, fiind vorba de diateza pasivă, nu de cea activă. E drept că aceasta este și forma perfectului infinitiv, dar textul ales arată, chiar prin complementul de agent caracteristic diatezei pasive; că este vorba de prezentul infinitiv al acestei diateze.

La fel, nu ni se pare tocmai potrivit pentru predicatul nominal exemplul: „Dar noi sîntem numai nouăsprezece" (p. 243). Elevii pot considera că aici verbul „sîntem" are sens de *a se afla, a se găsi* și este, deci, predicat verbal și s-ar mira că deși este prezentat ca predicat nominal, nu răspunde la nici una din întrebările învățate de ei pentru acest predicat. Elevii pot fi derutați și de exemplul: „...Nu sufereau de sete că beau dimineața picături de rouă de pe firele de iarbă" (p. 252). În acest caz cuvintele „de pe firele" ar putea fi interpretate și ca un complement al verbului „beau" (așa cum apar în interpretarea autorului), dar și ca un atribut al substantivului „rouă" (care rouă? ce fel de rouă? — de pe firele de iarbă). În general, cînd ne adresăm elevilor este bine să alegem texte clare din punct de vedere gramatical, care să nu dea loc la interpretări diferite.

Am avea de făcut unele observații și în legătură cu exercițiile date elevilor pentru rezolvare. În exercițiile privitoare la pronumele personal, de exemplu, există prea puține forme ale acestui pronume. Nu e rău ca o formă să se repete, deoarece așa se însușește mai ușor, dar nu e nici prea bine dacă alegem un text în care o formă se repetă prea mult, în dauna altora. În textul de la pag. 173 — forma *-l* a pronumelui personal se repetă de șase ori, în timp ce alte forme nu apar de loc. În toate textele exercițiilor referitoare la pronumele personal, pentru numărul plural nu apare decît o singură formă a pronumelui, cu toate că ele sînt în total 28, iar textul rezervat pronumelui reflexiv nu conține decît două forme ale acestuia. La fel, după ce s-a explicat pronumele posesiv și adjectivul posesiv, se dă spre analiză un text care conține numai adjective posesive.

Nu ar fi rău dacă în textul la care se cere analiza adjectivelor demonstrative s-ar afla și pronume demonstrative, deoarece elevii s-ar obișnui cu diferențierea acestora. Ar fi indicat să se dea spre analizat un text și după studierea numeralelor distributive și multiplicative.

Materialul de gramatică din manualul de limba romînă pentru clasa a VI-a este realizat, în general, bine. Observațiile noastre sînt menite a-l ajuta să se îmbunătățească încă și mai mult la edițiile viitoare.

Prof. MILI OPRESCU
Drăgășani

O oră de limba romînă la Școala de 8 ani nr. 159, comuna Chiajna.

Cum ridicăm nivelul la învățătură al elevilor ?

Învățătorii și profesorii din toate școlile patriei noastre sînt angajați acum din plin în lupta pentru o cît mai bună pregătire a elevilor. În anul acesta s-au pornit acțiuni hotărîte pentru lichidarea rămînerii în urmă la învățătură și a mediocrității. Sînt profesori care au ajuns să cunoască, să stăpînească bine căile, metodele, procedeele menite să ridice calitatea pregătirii elevilor. Unii abia acum încearcă să le descopere. Schimbul de experiența este o bună cale pentru ca fiecare să se desăvîrșească în munca instructiv-educativă.

Redacția noastră a purtat discuții cu cîțiva profesori de la Școala medie Mihail Eminescu din Capitală pe tema metodelor și procedeelor folosite pentru ridicarea nivelului la învățătură al elevilor. Convorbirile care au avut loc au reliefat diferite aspecte, pe care le prezentăm în pagina de față.

Perfecționarea pregătirii proprii

Ridicarea nivelului la învățătură al elevilor — arăta profesoara **Olga Dedu** — depinde în foarte mare măsură de calitatea muncii profesorului, de preocuparea lui pentru permanenta perfecționare a propriei sale pregătiri.

La îndemîna noastră, a profesorilor, stau în această privință numeroase posibilități. Așa, de exemplu, activitatea în cadrul cercului de învățămînt ideologic, unde anul trecut am studiat materialismul dialectic iar anul acesta materialismul istoric, s-a răsfrînt în mod pozitiv asupra lecțiilor pe care le țin. Cunoștințele acumulate în cadrul cercului mi-au permis să explic mai bine legăturile de cauzalitate dintre diferitele fenomene, să scot în evidență cu mai multă claritate legile care guvernează istoria societății.

Orice profesor trebuie să fie la curent cu cele mai noi cercetări din domeniul disciplinei pe care o predă. Chiar dacă în clasă, la lecții, nu se expun probleme de înaltă specialitate și nu se stăruie asupra amănuntelor care se află în dezbaterea oamenilor de știință, cunoașterea lor este totuși necesară fiecărui profesor. Aceasta îl ajută să dea o justă interpretare cunoștințelor pe care le prezintă, să-și stabilească asupra căror aspecte ale lecției este necesar să insiste mai mult și, adeseori, să dea exemple noi, interesante, care pot fi pe măsura puterii de înțelegere a elevilor. În această privință îmi folosesc în egală măsură atît activitatea în cadrul Societății de științe istorice și filologie, la ale cărei acțiuni particip cu regularitate, cît și lectura literaturii de specialitate. Am adunat în biblioteca mea personală o bună parte din volumele de documente editate de Academia R.P.R. în legătură cu unirea Țărilor Romîne, cu războiul pentru independență sau cu răscoala din 1907, volumele apărute din Tratatul de istoria patriei, diferite alte lucrări ale oamenilor de știință. Nu neglijez totodată nici lucrările beletristice cu tematică istorică. Lectura operelor unor scriitori ca Lev Tolstoi, Mihail Sadoveanu etc. mi-au slujit de minune pentru a reda în cadrul lecțiilor atmosfera unei epoci, amănunte pitorești ale unor evenimente etc.

Este de la sine înțeles că, atunci cînd vorbesc de perfecționare profesională, nu mă gîndesc numai la acumularea cunoștințelor de strictă specialitate. Tot atît de importantă este grija pentru pregătirea metodică. În școala noastră și în cadrul cercului pedagogic al profesorilor de istorie din raion am posibilitatea să particip la numeroase forme de activitate menite să mă ajute în perfecționarea mea ca pedagog. Interasistențele la lecții, dezbaterile colective, lecțiile deschise, referatele și conferințele pe teme metodice constituie un prețios izvor de învățăminte.

Desigur, totul este să aplici cu pricepere în clasă ceea ce ai învățat. Studiez eu însumi fiind conștientă că în clasă totul depinde de mine, dorind să predau lecțiile în așa fel încît elevii să le asculte cu atenție, cu plăcere, să le înțeleagă adînc și să și le însușească.

Oră de geografie la Școala medie nr. 6 din București

Trei aspecte

Printre celelalte aspecte de care se leagă strîns ridicarea nivelului de cunoaștere al elevilor — spune profesorul **M. Schein** — se află trei cărora le dau foarte multă atenție și pe care le consider deosebit de importante. Deși sînt valabile pentru toate obiectele de învățămînt, le socotesc specifice mai ales matematicii, disciplina pe care o predau.

Este vorba în primul rînd de grija ca elevii să nu-și însușească mecanic regulile pe care le studiază, grija pentru dezvoltarea gîndirii lor logice. De multe ori mi-am putut da seama că elevii își însușesc relativ ușor teoremele pe care le învață la geometrie, de exemplu, dar întîmpină greutăți atunci cînd trebuie să aplice unele din aceste teoreme. Mai mult chiar, o parte din ei înclină să apeleze la intuiție atunci cînd au de rezolvat anumite probleme de geometrie în spațiu. Iată un exemplu. O dată au avut de rezolvat acasă următoarea problemă : o prismă exagonală regulată, cu fețele laterale pătrate, este tăiată de un plan care trece prin latura unei baze și prin latura opusă a celeilalte baze. Se cere să se afle care este aria secțiunii. Cînd am verificat tema, am constatat că cei mai mulți au ajuns la un rezultat bun, adică au stabilit aria secțiunii, dar după ce le-am pus cîteva întrebări mi-am dat seama că cei mai mulți stabiliseră forma secțiunii în mod intuitiv. Nici unul n-a știut să răspundă de ce două vîrfuri ale exagonului de secțiune trec prin mijloacele a două munchii laterale și considerau că acest lucru se vede de la sine. Am reluat problema în clasă, insistînd asupra demonstrării riguroase a formei secțiunii și a poziției ei în prismă.

Procedez de fiecare dată la fel căutînd să mă asigur că nimic din ceea ce învățăm nu rămîne în afara înțelegerii elevilor, nu este reprodus mecanic de ei. De aceea le cer să demonstreze riguros fiecare afirmație, fiecare concluzie pe care o expun. Trebuie să subliniez că, deși aceasta nu este întotdeauna ușor pentru elevi, reprezintă totuși pentru ei una dintre laturile cele mai atractive ale lecțiilor de matematică.

Există în disciplina pe care o predau și un alt aspect de mare importanță — realizarea unei permanente recapitulări a celor învățate anterior. Nu mă refer numai la recapitularea de la sfîrșit de capitol sau trimestrială, ci la acel apel continuu pe care profesorul de matematică este chemat să-l facă la cunoștințele studiate nu numai în clasa respectivă, ci și în clasele precedente. Se știe că orice discontinuitate în însușirea cunoștințelor poate avea consecințe destul de grave asupra înțelegerii de către elevi a lecțiilor următoare. De aci și necesitatea ca profesorul de matematică să asigure oră de oră reluarea cunoștințelor pe care se bazează studiul materialului nou.

Nu este vorba, desigur, de o recapitulare mecanică. I se cere profesorului priceperea de a integra organic vechile elemente în noua lecție, în așa fel încît aceasta să-i ajute pe elevi s-o înțeleagă cît mai bine.

În clasa a X-a reală, de pildă, elevii capătă în primul trimestru cunoștințe despre drepte și plane paralele, drepte perpendiculare pe plan, unghiuri diedre și proiecții. Trebuie să recunoaștem că unele din aceste teoreme sînt destul de aride, cu atît mai mult cu cît nici prin problemele care însoțesc fiecare lecție manualul nu-i ajută prea mult pe elevi. În adevăr, pornind de la faptul că abia în trimestrele II și III se vor studia corpurile geometrice, nici o problemă, nu îi pune pe elevi în situația de a aplica teoremele respective la corpurile geometrice. Mai mult chiar, se restrînge și posibilitatea ca elevii să aplice variatele cunoștințe pe care le-au căpătat la geometrie în clasa a IX-a. Cum am procedat în această situație ? Ținînd seama că elevii din clasa a X-a au studiat corpurile geometrice și în clasa a VII-a le-am dat spre rezolvare și probleme care cer aplicarea teoremelor nou învățate la corpurile geometrice. În acest mod am căpătat posibilitatea de a recapitula și adînci o serie întreagă de cunoștințe studiate de elevi atît în clasa a VIII-a cît și, mai ales, în clasa a IX-a. Au fost recapitulate de exemplu cunoștințele privind poligoanele regulate, ariile figurilor plane, volumul unor corpuri geometrice, cunoștințele despre asemănarea triunghiurilor și a poligoanelor, despre relațiile metrice într-un triunghi. De asemenea, la algebră, cu prilejul studierii binomului, am căutat să aleg astfel exercițiile încît, o dată cu fixarea cunoștințelor noi, elevii să repete și unele cunoștințe pe care le au din anul trecut: rezolvarea ecuațiilor exponențiale și logaritmice, operații cu exponenți fracționari și negativi, logaritmi, proprietățile lor etc. Chiar și la lecțiile de trigonometrie, care se studiază în clasa a X-a pentru prima oară, există posibilitatea de a se rezolva probleme legate de unele cunoștințe anterioare de geometrie sau de algebră, cum ar fi stabilirea unor inegalități, construcții grafice care implică recapitularea teoremelor referitoare la proprietatea catetei și a înălțimii într-un triunghi dreptunghic, puterea punctului față de un cerc etc.

Este de remarcat că această legătură permanentă cu lecțiile studiate anterior contribuie mult la ridicarea nivelului de cunoștințe al elevilor, dîndu-le posibilitatea să descopere noi și noi aplicații ale unor cunoștințe deja însușite.

Al treilea procedeu pe care îl folosesc pentru a-i ajuta pe elevii mei în însușirea temeinică a cunoștințelor de matematică se află în strînsă legătură cu al doilea. El constă în preocuparea de a-i pregăti pentru ceea ce urmează să se predea în viitor. De exemplu, la clasa a X-a am avut în vedere atunci cînd am predat funcțiile trigonometrice felul cum se va trata funcția în general în clasa a XI-a, la analiza matematică. Am insistat asupra definiției funcției avînd în vedere corespondența dintre elementele a două mulțimi, asupra domeniilor de definiție a funcțiilor trigonometrice, a supra noțiunii de funcție crescătoare și descrescătoare etc.

Grija permanentă pentru aceste trei aspecte ale predări matematicii are o însemnătate deosebită în procesul de ridicare a nivelului la învățătură al elevilor. Datorită lor ei înțeleg mai bine ceea ce învață, iar cunoștințele de matematică nu au caracter fragmentar, dispersat, ci reușesc să alcătuiască un ansamblu armonios, coerent.

Mijloace specifice

La specialitatea mea, chimia — a spus profesoara **Maria Bebeșel** — o însemnătate primordială pentru ridicarea nivelului de cunoștințe al elevilor o are efectuarea experiențelor, a demonstrațiilor practice, utilizarea tuturor mijloacelor intuitive care îi ajută pe elevi să înțeleagă mai ușor problemele teoretice.

Practica mi-a arătat însă că nu orice fel de organizare a experiențelor, a demonstrațiilor etc., duce la rezultatele dorite, ci că este necesară o metodică rațională a desfășurării lor, bazată atît pe cerințele impuse de capitolul care se studiază cît și pe particularitățile colectivului de elevi. Se poate întîmpla să faci multe experiențe și aceasta să nu folosească, să nu-i ajute pe elevi să înțeleagă lecția și să rețină esențialul. Aceasta se întîmplă cînd nu ai ales cu pricepere materialul și experiențele cele mai adecvate, cele mai eficiente. Alteori nu obții rezultatele pe care le dorești datorită faptului că nu ai știut să lucrezi cu clasa, să deștepți interesul elevilor. Iată de ce dau totdeauna atenție felului cum se desfășoară experiențele.

Mă voi referi la un exemplu. La lecția „Reacții chimice", ținută la clasa a VIII-a, experiențele destinate să le lămurească elevilor cele patru tipuri de reacții chimice au fost efectuate mai întîi de mine .Apoi le-am cerut elevilor să repete și ei experiențele. Nu i-am solicitat, așa cum fac unii, pe cei mai buni elevi. Dimpotrivă, experiențele au fost efectuate de către elevi cu rezultate mai slabe la învățătură. De ce am procedat așa — și de ce în general folosesc această metodă ? Am observat că, cerînd elevilor mai slabi să efectueze experiențe, le trezesc interesul pentru studiul chimiei și îi ajut să înțeleagă mai bine explicațiile teoretice. Fiind mereu antrenați la efectuarea experiențelor în clasă elevii slabi încep să obțină rezultate din ce în ce mai bune datorită faptului că nu mai învață formulele pe de rost și înțeleg relațiile pe care le exprimă ele.

Foarte importante pentru însușirea cunoștințelor de chimie sînt lucrările de laborator, care oferă tuturor elevilor posibilitatea de a verifica în practică cunoștințele teoretice. Organizez astfel de lucrări, fie împărțindu-i pe elevi pe grupe, fie frontal, cu întreaga clasă. Alegerea uneia sau alteia din aceste metode este determinată uneori de materialele cu care trebuie să lucrăm, alteori de specificul lecției. De exemplu la clasa a X-a, la tema „Electroliza" am împărțit elevii în grupe de cîte patru. Unii dintre ei au lucrat la electroliza soluției de sulfat de cupru, iar alții la electroliza iodurii de potasiu. Materialul pentru aceste lucrări a fost pregătit în prealabil de către elevii înșiși care au montat singuri și instalațiile pentru electroliză. Le-am dat firește îndrumări asupra modului cum trebuie să decurgă lucrarea, le-am arătat ce trebuie să observe și să noteze în caiete. Am constatat că o astfel de organizare a lucrărilor îi ajută pe elevi nu numai să înțeleagă mai ușor problemele teoretice, dar și să le rețină.

Și mai eficiente sînt lucrările frontale, care permit fiecărui elev în parte să execute toate operațiile cerute de o experiență. La lecția „Reacții ionice", de pildă la care toți elevii clasei a X-a au efectuat, de sine stătător, de la început și pînă la sfîrșit, aceste reacții, am putut să formulez concluziile teoretice bazîndu-mă în întregime pe răspunsurile date de ei.

Utilizarea permanentă a mijloacelor intuitive îi ajută pe elevi să înțeleagă și să rețină conținutul lecțiilor, contribuie la buna lor pregătire.

La cercul micilor crescători de animale de la Palatul pionierilor din Capitală, pionierii învață lucruri interesante și dobîndesc multe deprinderi practice

Strînsă legătură între teorie și practică

O preocupare centrală a întregului colectiv didactic al școlii noastre — Școala medie nr. 2 din Fălticeni — o constituie organizarea instruirii practice a elevilor în producție astfel încît ei să vadă nemijlocit cum se aplică în viață cunoștințele studiate de ei în școală, să cunoască mașinile moderne folosite în întreprinderi, să se familiarizeze cu procesul tehnologic al producției, să-și însușească temeinice deprinderi practice.

Munca practică a elevilor din școala noastră se desfășoară la Filatura de in și cînepă din localitate, întreprindere modern utilată, ale cărei mașini permit cunoașterea principiilor de bază ale funcționării utilajelor tehnice. Cei mai buni ingineri din întreprindere au fost antrenați la predarea lecțiilor de tehnologie, de desen tehnic și de instruire practică. Pentru ca legătura dintre teorie și practică să se realizeze cît mai strîns, inginerii au fost ajutați să cunoască programele școlare pentru studiul fizicii, chimiei, matematicii, iar profesorii care predau aceste discipline au studiat programele de practică în producție. De asemenea, acești profesori asistă la orele de tehnologia meseriei, de desen tehnic și instruire practică.

Instruirea elevilor se efectuează prin rotație în secțiile de pieptănat mecanic, preparație fuior, tors din bandă și bobinat-rebobinat.

In colaborare cu întreprinderea s-au stabilit locuri de muncă pentru fiecare elev și s-au fixat temele lucrărilor practice.

Elevii sînt împărțiți în grupe, fiind repartizați pentru un timp mai scurt sau mai lung într-o secție, unde lucrează pe lîngă muncitorii fruntași în producție. Înainte de a-și începe munca într-o secție fiecare grupă este instruită asupra problemelor ce le are de urmărit. De exemplu, elevii sînt orientați asupra sortimentelor care se lucrează în secția respectivă, primesc explicații despre principiul de funcționare a mașinilor, despre felul cum sînt alimentate acestea, despre felul cum se mînuiesc, cum se întrețin etc. De asemenea, își însușesc cunoștințe privitoare la protecția muncii. Toate aceste explicații sînt notate de elevi în caietele de practică.

Operațiile pe care le execută elevii sînt bazate pe cunoștințe tehnologice primite la orele de tehnologie sau în timpul instructajelor introductive. În afară de cunoștințele privind construcția mașinii, modul de funcționare, calculele și schițele tehnologice și cinematice, la orele de tehnologie li se arată elevilor și felul cum trebuie să se lucreze la fiecare mașină pentru a se obține o producție de calitate și pentru a se reduce deșeurile. De exemplu, atunci cînd au fost familiarizați cu mașinile de dublat, cu laminoarele, cu flyerele, li s-a explicat elevilor că legarea benzii trebuie făcută în așa fel încît numărul de fire aflate în secțiunea care se leagă să fie aproximativ același cu numărul de fire ce se leagă într-o secțiune luată la întîmplare. Astfel, operațiile pe care le execută elevii sînt legate strîns de cunoștințele căpătate la orele de tehnologie și la instructajul tehnologic efectuat la locul de muncă.

În același timp se realizează o legătură strînsă între lecțiile de matematică, fizică, chimie și problemele tehnicii și tehnologiei de producție. Între fizică și tehnologia meseriei, de pildă, corelația se realizează în special la studiul vitezelor liniare și unghiulare, al pîrghiilor, scripeților etc. Bunăoară, cînd elevii s-au ocupat, în secția de preparație fuior, de funcționarea și deservirea mașinilor puitoare și a laminoarelor, cînd au efectuat operații de alimentare a mașinilor puitoare, de schimbare a cănilor pline, de întărire și întocmire a partizelor etc., ei au făcut calculul cinematic al mecanismelor de transmisie a mișcărilor, aplicîndu-și cunoștințele cu privire la vitezele liniare și vitezele de rotație, la rapoartele de transmisie ale roților dințate etc. Totodată elevii au avut posibilitatea să vadă cum sînt folosiți curenții de joasă tensiune la instalațiile electrice pentru semnalizare optică și pentru oprirea automată a mașinilor. Profesorii au constatat că însușirea principiilor de funcționare a generatoarelor de curent continuu și alternativ, precum și a cunoștințelor privind transformarea energiei electrice în lucru mecanic cu ajutorul electromotoarelor a fost mult înlesnită datorită faptului că elevii cunoșteau din întreprindere generatoarele de curent continuu și electromagneții. De asemenea, la lecția „Aplicațiile electromagneților în practică" elevii au putut vorbi cu pricepere despre relcul electromagnetic și despre importanța acestui dispozitiv în automatizarea proceselor de producție. Lucrînd în producție elevii au putut cunoaște nemijlocit și diferite tipuri de transmisiuni (cu curea, cu roți dințate, prin frictiune, transmisia elicoidală etc.), și-au lărgit noțiunile despre caracterul relativ al mișcării și repaosului etc.

La fel, studiind în cadrul chimiei organice lecțiile despre celuloză, de exemplu, elevii au înțeles mai bine, datorită activității lor din producție, structura fibrelor liberiene, ca și acțiunea acizilor, a bazelor și a oxidanților asupra celulozei, acțiune pe care ei o cunoscseră din procesele de fierbere și albire a firelor de in.

Și lecțiile de matematică sînt prilej de realizare a unei legături strînse între studiul teoretic și cele cunoscute de elevi în producție. De exemplu, elevii clasei a X-a au avut posibilitatea să vadă în întreprindere cum se formează un corp de rotație la mașinile de bobinat, care dau bobine de formă cilindrică și tronconică, iar proprietățile și formele însușite la studiul corpurilor geometrice le-au folosit la aflarea ariilor și volumelor acestora.

Rezultatele obținute pînă acum pe linia întăririi legăturilor învățămîntului cu producția ne îndreptățesc să afirmăm că activitatea practică a elevilor în întreprindere contribuie deosebit de mult la îmbunătățirea întregii lor pregătiri pentru viață.

Prof. GH. NECHITA
directorul Școlii medii
nr. 2 din Fălticeni

Formarea deprinderilor de scriere corectă

Ca în orice activitate țintind la formarea de deprinderi, în activitatea pe care o desfășor cu elevii în vederea însușirii de către ei a regulilor ortografice recurg adeseori la exerciții.

Printre acestea se numără, în primul rînd, dictările.

Înainte de dictare atrag atenția elevilor asupra faptului că textul pe care îl vor scrie le cere să aplice anumite reguli de ortografie învățate de ei, că este necesar să gîndească bine, atunci cînd cuvintele au o formă asemănătoare, la înțelesul lor, precum și la funcția lor în propoziție.

Iată, de pildă, cum am organizat dictările privind aplicarea regulilor de folosire a liniuței. Corectînd prima lucrare, am însemnat vizibil greșelile făcute de fiecare elev. Am împărțit apoi lucrările, pentru ca școlarii să și le studieze, după care am analizat în clasă unele greșeli tipice, frecvente (de pildă, greșelile privind folosirea formelor neaccentuate ale pronumelui personal și reflexiv). Procedînd la o a doua dictare, am inversat ordinea propozițiilor din primul text, iar în cadrul propozițiilor așezarea ortogramelor. Acest lucru i-a pus pe elevi în fața unor situații noi, ajutîndu-i totodată să evite greșelile pe care le-au făcut prima dată.

Pentru formarea deprinderilor de scriere corectă a substantivelor masculine terminate la nominativ plural cu un singur i, cu doi sau cu trei de i, precum și a substantivelor feminine care primesc pe ii la genitiv dativul singular, am planificat trei lucrări. Prima a constat în dictarea unui text din revista „Limba Romînă". Înainte de a proceda la dictare, elevii au scris pe tablă și au analizat cîteva substantive care primesc terminația i, ii sau iii (pom — pomi — pomii; cazangiu — cazangii — cazangiii; bancă, unei bănci; băncii). De asemenea, am formulat propoziții în care aceste substantive apar articulate și nearticulate (Văd niște pomi. Pomii au roade bogate etc.).

Știind că greșelile de ortografie se datoresc adesea și pronunției defectuoase a elevilor, am insistat asupra legăturii ortoepiei cu ortografia. Făcînd exerciții dese, elevii s-au obișnuit cu pronunțarea corectă a substantivelor de tipul: copil — copii — copiii, pom — pomi — pomii, aceasta fiindu-le de un ajutor real la scrierea corectă.

În cea de a doua lucrare am folosit același text. De data aceasta am scris textul pe tablă, suprimînd desinențele, sufixele și articolele și am cerut elevilor să-l reproducă pe caietele lor, dar completînd omisiunile. De exemplu, pe tablă stătea scris: „Doi săten- din Poenița aveau cîte o puzderie de cop-", iar elevii au avut de completat cuvintele „săteni" și „copii".

Pentru lucrarea a treia am folosit textul „În Dobrogea colectivistă". Și aici, pe lîngă aplicarea regulilor gramaticale, am făcut cu elevii exerciții de pronunțare corectă a substantivelor feminine în cazul genitiv-dativ, articulate și nearticulate, ca și a pluralului unor substantive masculine articulate și nearticulate.

Numărul greșelilor a fost consemnat de fiecare dată într-un caiet, cu mențiunea datei la care le-am constatat. Această evidență strictă a greșelilor m-a ajutat să cunosc lipsurile fiecărui elev în parte și greșelile tipice ale întregii clase, pentru ca astfel să mă pot opri asupra problemelor pe care trebuia să le mai adîncesc cu clasa. Pe de altă parte, evidența mi-a arătat că numărul greșelilor a scăzut cu fiecare lucrare.

Lucrările cu texte adecvate scopului urmărit, ținerea unei evidențe a greșelilor, formarea deprinderilor de pronunțare corectă sînt mijloace eficiente de îmbunătățire a deprinderilor ortografice ale elevilor.

N. COSTACHE
Urziceni

Caietul tip I

Se știe ce însemnătate au, pentru bunul mers al lecțiilor, caietele pe care elevii își scriu temele efectuate în clasă sau acasă. De aceea, cele mai multe dintre întreprinderile care produc caiete pentru uzul școlarilor dau o deosebită atenție calității acestora. Produc de pildă caiete de bună calitate întreprinderile „Steaua Roșie" din Bacău, „1 Mai" din Petrești ș.a.

Mai ales la clasele mici — în special la clasa I, ai cărei elevi abia învață să scrie — caietul are un rol deosebit de important. Caietul tip I, stas 2019-56, „se folosește la clasa I-a în perioada abecedarului", după cum se menționează chiar pe copertă. Numai că este o poveste cu folosirea lui, dacă se numără cumva printre caietele produse la Întreprinderea poligrafică din Brașov.

Într-adevăr, caietul fabricat la această întreprindere produce multe necazuri elevilor și învățătorilor. Elevilor fiindcă „suge" cerneala, ceea ce îi face ca de multe ori să fie nevoiți a-și scrie din nou tema sau a se prezenta la școală cu o lecție avînd un aspect neîngrijit. Iar învățătorilor, pentru că nu pot să-și facă o părere precisă despre scrisul elevilor, astfel încît să-i poată îndruma în însușirea unei scrieri frumoase, caligrafice.

Mai mult: chiar liniatura de pe o față trece vizibil [illegible] verso-ul ei, astfel încît copiii sînt pur și simplu derutați de „noua liniatură" obținută.

Se cere, deci, ca Întreprinderea poligrafică din Brașov să folosească o hîrtie mai bună pentru confecționarea caietelor, pentru a nu face să scadă efectele muncii învățătorilor și a școlarilor într-o perioadă atît de importantă cum este aceea a învățării scrisului și cititului.

A. C.

„Răspund cu tovarășe profesor"

Un bun sistem de muncă

Lecţiile de ştiinţe naturale fac cunoscute elevilor numeroase fenomene care s-au petrecut sau se petrec în natură, putînd aduce astfel o contribuţie însemnată la înarmarea lor cu o concepţie ştiinţifică despre viaţă. Dar acest scop este atins numai atunci cînd se înlătură memorarea mecanică a cunoştinţelor de către elevi, cînd ei sînt îndrumaţi să vadă, să înţeleagă cauzele care au determinat fenomenele studiate, legătura internă dintre ele, condiţionarea lor reciprocă.

Căutînd să asigure o astfel de pregătire a elevilor ei, tovarăşa Aurelia Cîrjeu, profesoară la Şcoala medie nr. 24 din Capitală, îi orientează permanent spre stabilirea raporturilor existente între fenomenele naturii. În predarea lecţiilor de geologie istorică, de pildă, ea s-a bazat pe principiile care stau la baza cercetărilor stratigrafice şi în special pe principiul cauzelor actuale, conform căruia pentru acelaşi efect trebuie să existe aceeaşi cauză. Aplicînd acest principiu dialectic al geologiei în studiul erelor geologice elevii au reuşit să cunoască elementele caracteristice fiecărei ere în parte.

Bunăoară, atunci cînd s-a studiat era mezozoică s-a stabilit încă de la început în clasă că flora şi fauna caracteristice acestei ere prezintă caractere de trecere faţă de flora şi fauna erelor paleozoică şi neozoică şi că, în urma unor acumulări cantitative plantele şi animalele din paleozoic au făcut un salt calitativ atingînd în mezozoic un stadiu mai înalt de organizare şi evoluţie. S-a subliniat apoi că procesul de acumulare cantitativă fiind neîntrerupt, în condiţii noi de viaţă au apărut formele şi mai evoluate din era neozoică.

Analizînd condiţiile de mediu din mezozoic — climă cu caracter mediteranean în regiunea Mării Tethys şi climă boreală în regiunea nordică — elevii au putut stabili în clasă, îndrumaţi de profesoară, elementele de floră şi faună caracteristice erei : apariţia vertebratelor, reprezentate prin peştii teleosteeni, dezvoltarea reptilelor uriaşe, apariţia primelor păsări şi a primelor mamifere inferioare, dezvoltarea gimnospermelor şi apariţia unor elemente ce anunţă apariţia angiospermelor. S-a subliniat că toate aceste evenimente importante în evoluţia plantelor şi animalelor au avut o cauză comună — condiţiile de viaţă specifice erei mezozoice.

În explicarea perioadei triasice, care marchează începutul mezozoicului, profesoara a vorbit despre apariţia unor forme noi de celenterate, hexacoralierii. Înţelegînd însă că simpla anunţare a apariţiei hexacoralierilor ca elemente caracteristice ale perioadei triasice n-ar fi putut duce decît la memorarea mecanică de către elevi a acestui fenomen, profesoara a insistat asupra faptului că apariţia lor se datoreşte influenţei condiţiilor de viaţă modificate care au determinat evoluţia prin acumulări cantitative a tetracoralierilor din paleozoic ca şi transformarea lor într-o formă nouă, reprezentată de hexacoralierii din triasic. Arătînd elevilor că aceste animale trăiesc şi în zilele noastre formînd depozite pe fundul mărilor, profesoara i-a ajutat să aplice principiul cauzelor actuale, pe baza căruia, ţinînd seama de condiţiile în care trăiesc astăzi aceşti corali (mări nu prea adînci, calde şi cu fundul calcaros) au putut trage concluzia că şi în perioada triasică au existat aceleaşi condiţii de formare a depozitelor de hexacoralieri.

Un punct de sprijin important folosit de profesoară în argumentarea evoluţiei lumii vii de la formele inferioare la formele superioare în decursul istoriei Pămîntului l-a constituit şi explicarea apariţiei în mezozoic a unor moluşte mai evoluate decît cele din paleozoic şi anume a Amoniţilor şi Ceratiţilor care au marcat un salt calitativ faţă de strămoşii lor din paleozoic — Goniotiţii.

Cînd s-a vorbit despre apariţia peştilor teleosteeni în forme primitive, profesoara a insistat asupra faptului că, în condiţii de viaţă diferite, aceştia au evoluat pînă la formele actuale, superior organizate. Ea a insistat asupra momentelor importante din evoluţia animalelor pentru a le folosi în argumentarea teoriei evoluţioniste, pe care o va susţine la lecţiile de bazele darwinismului, în semestrul următor.

Marea dezvoltare a reptilelor în triasic, continuată în perioada următoare (jurasic), precum şi adaptarea lor la toate mediile de viaţă a fost explicată în clasă tot pe baza existenţei unor factori obiectivi caracteristici perioadei. Astfel elevii au înţeles că reptilele au ajuns la proporţii uriaşe şi la o mare răspîndire datorită climatului cald, favorabil unei vegetaţii abundente, ca şi bogăţiei de animale mici din lagune. Adaptarea unor reptile la regimul de hrană carnivor, la mediul acvatic sau aerian a fost explicată prin necesitatea de a rezista reptilelor mari ierbivore, iar noile caractere morfologice dobîndite de ele, ca o urmare a adaptării lor la noi medii de viaţă. În continuare, profesoara le-a arătat elevilor că, bine dezvoltate şi bogat reprezentate în jurasic prin diferite genuri, reptilele sînt considerate ca nod de evoluţie, ele stînd la baza apariţiei primelor păsări şi mamifere. Neargumentată, această concluzie ar fi lăsat neînţeleasă noţiunea de „nod de evoluţie". De aceea, profesoara a avut grijă să le explice că prin evoluţie gradată, adaptîndu-se permanent la mediu, reptilele au dobîndit caractere care au condus spre tipul primitiv de pasăre. Acest lucru a fost înţeles de elevi pe baza analizei caracterelor tipului primitiv de pasăre care întrunea atît caractere de pasăre cît şi caractere de reptilă. Reptilele carnivore studiate şi ele în condiţiile lor de viaţă, paralel cu mamiferele inferioare apărute în jurasic şi ţinînd seama de cauzele care le-au determinat sensul evoluţiei a dat posibilitatea să se argumenteze afirmaţia că reptilele reprezintă un nod şi în evoluţia mamiferelor.

Studiind depozitele caracteristice fiecărei perioade în funcţie de cauzele care au determinat, în perioada respectivă, apariţia sau dispariţia unor elemente de floră şi faună, profesoara le-a oferit elevilor posibilitatea să înţeleagă cum se pot preciza amănuntele privitoare la climă, la întinderea apelor şi a continentelor, ca şi alte afirmaţii pe care le stabileşte ştiinţa de astăzi.

Folosind aceleaşi procedee pentru a asigura înţelegerea tuturor lecţiilor de geologie, tovarăşa Cîrjeu îi ajută pe elevii săi să-şi însuşească o gîndire ştiinţifică. Rezultatele acestui bun sistem de muncă se oglindesc în nivelul ridicat de cunoştinţe al elevilor săi.

C. DEMETRESCU

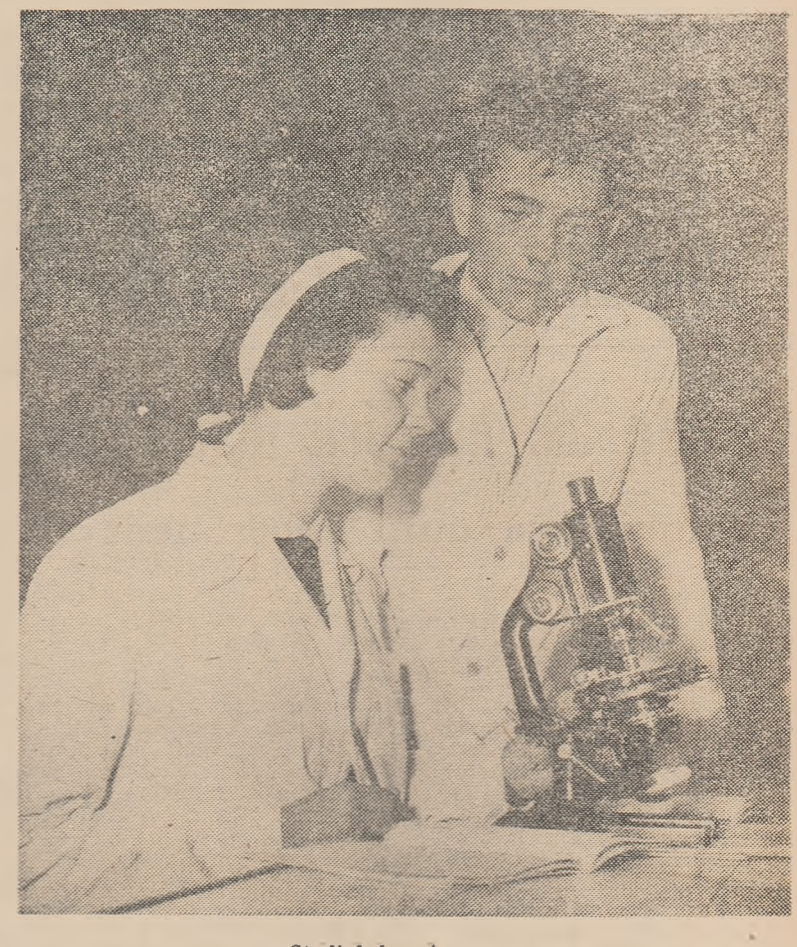

Studiul la microscop

Lămuriri

Lecţiile deschise necesită o pregătire cu totul specială ?

Lecţiile deschise, precum se ştie, au un scop demonstrativ : de a populariza experienţa înaintată, de a arăta profesorilor utilitatea unei metode noi, a unor procedee folosite pentru realizarea unor sarcini mai dificile ale procesului instructiv-educativ. Bunăoară, se poate organiza o lecţie deschisă spre a arăta eficacitatea unor metode sau procedee menite să contribuie la formarea gîndirii dialectice prin lecţiile de fizică, matematică, istorie sau geografie, pentru educarea comunistă a elevilor prin lecţiile de limba romînă sau de chimie ş.a.m.d.

Prin urmare, lecţiile deschise nu se pot organiza — aşa cum se mai obişnuieşte pe alocuri — numai de dragul de a se organiza, sau ca să se vadă cum se descurcă la clasă un profesor oarecare (care uneori nici nu este un bun metodist). Sarcina de a ţine lecţii deschise trebuie încredinţată celor mai pricepuţi şi mai capabili profesori, fiindcă altfel nu avem garanţia că vom reuşi să demonstrăm în faţa cadrelor didactice ceea ce ne-am propus.

Cum trebuie să fie pregătită lecţia deschisă ? Este o datorie de prim ordin pentru fiecare învăţător şi profesor să pregătească orice lecţie cu o deosebită atenţie. Dacă admitem acest lucru, atunci, evident, nu putem vorbi de o „pregătire cu totul specială" a lecţiilor deschise, ci de o pregătire foarte atentă a lecţiilor, inclusiv a lecţiilor deschise.

Fiecare lecţie îşi are particularităţile ei. Este firesc deci şi ca fiecare lecţie deschisă să aibă asemenea particularităţi, în funcţie de conţinutul său, de metodele şi procedeele pe care vrem să le folosim etc. Pregătirea lecţiilor presupune luarea în considerare a acestor particularităţi. Iar dacă poate fi vorba de o pregătire *specială* pentru lecţii, inclusiv pentru cele deschise, atunci despre acest lucru este vorba.

Înţelegerea greşită a sarcinii de a pregăti lecţiile deschise a dus în unele locuri la regizarea, după toate regulile artei, a tot ce trebuia să se petreacă în clasă în cursul desfăşurării lor. S-a ajuns uneori pînă acolo încît se ştia nu numai cine şi ce va fi întrebat, dar chiar şi ce va răspunde. Procedeul este de două ori greşit. Mai întîi, fiindcă nu se pot trage concluzii valabile, lecţia desfăşurîndu-se în condiţii nefireşti. Apoi, să ne gîndim la impresia — de loc favorabilă nouă şi foarte dăunătoare educaţiei — pe care o lasă asupra elevilor procedeul de a-i pregăti dinainte pentru răspunsuri atunci cînd ştim că la lecţia noastră vor asista cadrele didactice venite în schimb de experienţă, directorul şcolii sau un inspector.

ANA COSMIN

Cîteva probleme ale predării muzicii

Predarea muzicii în clasele I—IV — parte integrantă a educaţiei estetice a elevilor — are o contribuţie destul de însemnată în dezvoltarea lor multilaterală. De aceea, actuala programă de învăţămînt îi acordă un număr mai mare de ore, prevăzînd în cadrul lor cîntece şi exerciţii pentru formarea deprinderilor muzicale elementare, activitate vocal-corală, audiţii muzicale etc.

Predînd muzica în clasele I—IV, numeroase cadre didactice acordă o deosebită atenţie perceperii muzicale, ale cărei etape sînt perceperea elementului sonor pe cale auditivă, asocierea acestuia cu semnul grafic al sunetului (liniuţa orizontală în clasele I şi II şi nota în clasele III şi IV), precum şi scrierea notelor. Toate acestea se realizează în cadrul lecţiilor de muzică.

În general, lecţia de muzică are o parte introductivă în care se execută cîntecul studiat în ora anterioară, în vederea fixării şi consolidării lui. Procedează bine acele cadre didactice care folosesc acest prilej nu numai pentru a verifica în ce măsură şi-au însuşit elevii cîntecul predat anterior şi noţiunile teoretice care le-au fost transmise (gama, pătrimea, optimea etc.), ci şi pentru a aduce corectări execuţiei, pentru a preciza nuanţarea cîntecului.

Predarea unui cîntec nou cere, în primul rînd, familiarizarea elevilor cu textul acestuia. Unele cîntece — ca de pildă „Măreţ pămînt" — le-au fost predate elevilor la lecţiile de memorizare. În alte cazuri textul nu le este cunoscut elevilor şi atunci este necesară învăţarea lui. Cînd lucrurile stau astfel, se obişnuieşte să li se prezinte elevilor întîi textul în întregime, să li se explice cuvintele şi expresiile necunoscute de ei. Este indicat ca, aşa cum fac învăţătorii fruntaşi, să-i ajutăm pe copii să înţeleagă conţinutul de idei al cîntecului, aceasta avînd o mare însemnătate pentru educaţia lor ideologică.

Trecînd apoi la executarea melodiei cîntecului, numeroase cadre didactice folosesc un instrument, pentru ca elevii s-o înregistreze în aspectele ei generale. După aceasta are loc memorarea primei strofe şi a refrenului, prin folosirea unor procedee metodice obişnuite la o lecţie de memorizare. O dată însuşit conţinutul primei strofe şi al refrenului, se trece la învăţarea propriu-zisă a cîntecului, care constă în executarea lui de către învăţător. Experienţa a arătat că este bine ca la început executarea să fie vocală, apoi cu acompaniamentul unui instrument şi că apoi este indicată o scurtă convorbire cu elevii, pentru a-i face atenţi asupra frumuseţii melodiei şi a le crea astfel o stare afectivă favorabilă învăţării cîntecului.

În etapa următoare, cînd se procedează la învăţarea cîntecului pe unităţi muzicale, învăţătorii cu experienţă cer elevilor să execute prima unitate muzicală — care în mod obişnuit corespunde unui vers — şi s-o reia pînă cînd au învăţat-o. Ei procedează la fel cu a doua unitate şi apoi leagă prima unitate de a doua. Trec în acelaşi fel la a treia, a patra unitate muzicală etc., legînd a doua cu a treia, a treia cu a patra ş.a.m.d. La fel procedează şi cu refrenul, după care leagă strofa cu refrenul şi trec la învăţarea strofei a doua, care ridică mai puţine greutăţi, melodia fiind cunoscută. După ce elevii au învăţat strofa întîia, refrenul şi strofa a doua, cîntecul este considerat învăţat, chiar dacă mai are alte strofe.

Pe lîngă aceasta, învăţătorii cu experienţă sînt tot timpul atenţi să îndrume astfel execuţia, încît elevii să cînte cît mai corect. De aceea ei le dau indicaţii privind respiraţia, pronunţia, ritmul, înălţimea sunetelor etc., mai ales la părţile mai dificile ale cîntecului.

În ultima parte a lecţiei ei discută cu elevii — bineînţeles la nivelul de înţelegere al acestora — problemele de teorie muzicală pe care le pune cîntecul nou învăţat. Apoi execută din nou cîntecul şi poartă în continuare scurte discuţii asupra semnificaţiei lui, ca şi asupra frumuseţii melodiei.

Uneori dau elevilor şi teme pentru acasă — bineînţeles cu grija de a nu-i supraîncărca pe copii. De exemplu, elevilor din clasele a III-a şi a IV-a le cer să-şi scrie notele şi cuvintele cîte unui cîntec în caiete-repertorii, astfel încît la sfîrşitul anului şcolar să aibă un minim de cîntece pe care să le revadă în momentele de răgaz.

Se înţelege că acestea sînt numai cîteva sugestii privind predarea lecţiilor de muzică, în scopul asigurării sarcinilor instructiv-educative pe care le implică acest obiect de învăţămînt.

Prof. I. PENTEŞ
Strehaia

CADRE PENTRU AGRICULTURĂ

Cerinţe ale practicii didactice

Pe marginea unui experiment

Buna pregătire a viitorilor tehnicieni din agricultură cere o organizare cît mai raţională a instruirii lor practice. În scopul de a ajuta şcolile tehnice care pregătesc cadre pentru agricultură, să îmbunătăţească organizarea instruirii practice a elevilor, secţia pentru învăţămînt profesional şi tehnic de la Institutul de ştiinţe pedagogice a organizat un experiment cu această temă la Centrul şcolar horticol de la Valea Călugărească.

Experimentul a arătat că, în primul rînd, este necesară stabilirea în mod raţional a zilei de practică. În unele şcoli ziua de practică a fost fixată în mod arbitrar — sîmbătă — cu toţi elevii şcolii deodată. Desigur că în acest fel nu se pot obţine cele mai bune rezultate. Lăsînd la o parte faptul că în ultima zi a săptămînii elevii sînt obosiţi, executarea simultană a lucrărilor practice de către toţi elevii determină supraîncărcarea sectoarelor de producţie şi deci restrîngerea posibilităţilor de însuşire a lucrărilor practice.

Primele rezultate ale experimentului au clarificat şi unele probleme privind legătura dintre instruirea teoretică şi cea practică. Se ştie că în anul I lucrările practice din această perioadă trebuie orientate spre aplicarea cunoştinţelor agrotehnice, cu privire specială asupra problemelor solului şi a lucrărilor lui, ea şi spre aplicarea cunoştinţelor de botanică. Totuşi, datorită caracterului sezonier al lucrărilor din agricultură se iveşte necesitatea ca elevii să efectueze unele lucrări fără să fi putut cunoaşte în prealabil noţiunile teoretice legate de acestea. Problema se poate rezolva prin efectuarea unor instructaje la locul de muncă. Asemenea instructaje se pot realiza, de pildă, cu prilejul lucrărilor de plantări în vie sau livadă.

Cercetările desfăşurate în cadrul experimentului au scos la iveală faptul că înarmarea viitorilor tehnicieni din agricultură cu un complex de cunoştinţe cu caracter ştiinţific şi tehnic, de organizare şi planificare cere ca instruirea lor practică să fie condusă de către un profesor îndrumător. O lucrare de verificare, dată în acelaşi timp la două clase, dintre care una şi-a efectuat practica sub conducerea unui profesor, iar alta în cadrul unor brigăzi mixte, a avut rezultate edificatoare. Lucrarea a constat în rezolvarea unor probleme cu caracter tehnico-organizatoric şi tehnologic în legătură cu producerea materialului săditor la viţa de vie şi pomi. În timp ce la clasa condusă de profesor 56 la sută din elevi au rezolvat foarte bine aceste probleme, 38 la sută bine şi abia 6 la sută mulţumitor, la clasa care a lucrat în cadrul unor brigăzi mixte aceleaşi probleme au fost rezolvate foarte bine de către 3 la sută dintre elevi, bine de către 19 la sută, mulţumitor de către 71 la sută, iar 7 la sută dintre elevi n-au putut rezolva de loc problemele. Menţionăm că elevii din ambele clase posedau cunoştinţele teoretice de bază şi executaseră practic lucrările din cadrul programei. Reiese clar superioritatea practicii efectuate sub conducerea tehnică a profesorului instructor.

Desigur, conducerea tehnică a practicii de către profesor trebuie să asigure o astfel de pregătire a elevilor încît ei să ajungă în scurt timp în stadiul de a putea organiza singuri procesele de producţie agricolă, de a se orienta în cadrul întregului sistem al acesteia.

Prof. DIMITRIE D. ROMAN
cercetător principal
la Institutul de ştiinţe pedagogice

Lecţie recapitulativă de agricultură generală la Şcoala tehnică agricolă din Tg. Mureş

Primele constatări

Rezultatele dobîndite în acest an şcolar în munca Centrului agricol din Bucureşti, care pregăteşte tehnicieni veterinari şi contabili, arată de pe acum superioritatea noului sistem de pregătire a viitoarelor cadre tehnice din agricultură.

Elevii, absolvenţi ai şcolilor de 7 ani din mediul sătesc, manifestă un interes deosebit faţă de viitoarea lor profesiune. Pînă a intra în şcoala tehnică agricolă ei au venit în contact în permanenţă cu munca din agricultură şi cunosc în general specificul activităţii din întreprinderile agricole socialiste. Astfel noul mod de recrutare a elevilor a determinat şi o nouă atitudine faţă de practica agricolă şi, în general, faţă de obligaţiile şcolare.

Mult mai adecvate bunei pregătiri a elevilor sînt şi noile planuri şi programe de învăţămînt. De exemplu, zootehnia, disciplină care stă la baza pregătirii tehnicienilor veterinari, se preda în vechiul tip de şcoală în decurs de doi ani, cu un număr redus de ore, ceea ce nu permitea elevilor să-şi însuşească în mod temeinic cele mai bune metode de creştere şi ameliorare a raselor de animale. În prezent predarea zootehniei se desfăşoară în decurs de trei ani cu un număr mai mare de ore, stabilindu-se astfel şi o mai strînsă legătură a cunoştinţelor teoretice cu practica.

La anul I, de pildă, la tema „Despre specie, rasă şi formarea raselor" care s-a predat în timp de opt ore, s-a putut insista asupra rolului muncii ştiinţifice în formarea raselor superioare de animale, s-a scos în evidenţă superioritatea raselor ameliorate şi rolul selecţiei artificiale în formarea unor rase superioare de animale, cum sînt rasa de vaci „Bruna de Maramureş", rasele de oi „Merinos de Palas", „ţigaie", rasele de porci „Marele alb" etc. — a căror creştere se extinde, cu bune rezultate, în unităţile agricole socialiste din patria noastră.

Contribuie mult la buna pregătire a elevilor şi faptul că s-a introdus, ca un obiect de sine stătător, disciplina „Alimentarea animalelor domestice". În vechea programă această disciplină, deşi are o mare însemnătate pentru pregătirea tehnicienilor veterinari, era înglobată, ca un simplu capitol, în cadrul zootehniei, ceea ce făcea ca elevii să nu primească suficiente cunoştinţe asupra modului de preparare şi administrare a alimentelor pentru animalele din diferite grupe de producţie zootehnică.

Noul sistem de organizare şi desfăşurare a învăţămîntului agricol prezintă evidente avantaje şi în ceea ce priveşte instruirea practică a elevilor, pentru care este repartizat circa 50 la sută din timpul de şcolarizare. Organizarea instruirii practice de luare într-o zi anumită din săptămînă, de-a lungul întregului an şcolar, ca şi practica continuă desfăşurată timp de o lună în instituţiile şi întreprinderile agro-veterinare dă posibilitatea ca pregătirea teoretică a elevilor să se îmbine mai strîns decît în trecut cu pregătirea lor practică.

Elevii Centrului şcolar agricol din Bucureşti îşi desfăşoară activitatea practică în laboratoarele şcolii, la G.A.S. Roşia, la gospodăria didactică a Institutului agronomic din Bucureşti, la Facultatea de medicină veterinară etc. În aceste instituţii elevii au la îndemînă utilaje moderne şi laboratoare, putînd efectua în condiţii optime lucrări de specialitate variate şi complexe. Astfel, la disciplina „Anatomia şi fiziologia animalelor domestice" elevii au efectuat, în cadrul instruirii practice în laboratoarele Facultăţii de medicină veterinară, lucrări de înregistrare a contracţiilor muşchilor striaţi, de recunoaştere a oaselor la diferite specii de animale, de descriere a articulaţiilor şi au asistat la diferite lucrări de disecţie executate de studenţii facultăţii.

La G.A.S. Roşia elevii au participat, alături de tehnicienii şi medicii veterinari, la vaccinarea şi tratarea diferitelor maladii, iar la Staţiunea experimentală a Institutului agronomic s-au familiarizat cu o serie de lucrări mecanizate din sectorul zootehnic cum sînt mulsul mecanic, prepararea furajelor etc.

Practica de o lună a elevilor va fi eşalonată în aşa fel încît să cuprindă perioadele principale de activitate din sectorul zoo-veterinar, iar elevii să cunoască toate lucrările de întreţinere, alimentare şi reproducere a animalelor.

Colectivul didactic al Centrului şcolar agricol din Bucureşti se străduieşte ca, folosind cît mai bine noile condiţii create prin reorganizarea învăţămîntului agricol, să asigure o pregătire tot mai bună a viitorilor tehnicieni veterinari.

Ing. GH. POPESCU
directorul Centrului şcolar agricol din Bucureşti
Prof. GH. DIVRICIAN

ÎN ÎNTRECERE

Între cele două centre şcolare agricole din Turda se desfăşoară de multă vreme o întrecere privind pregătirea în cele mai bune condiţii a viitorilor tehnicieni şi antrenarea acestora la o participare cît mai susţinută la munca în producţie. De la începutul anului şcolar întrecerea a devenit şi mai largă, iar succesele nu s-au lăsat aşteptate.

La Centrul şcolar agricol nr. 1, care funcţionează pe lîngă Staţiunea experimentală a Institutului pentru cultura porumbului, s-au obţinut rezultate deosebite în antrenarea elevilor la experienţele desfăşurate de cercetătorii ştiinţifici în scopul raionării celor mai productive varietăţi de porumb dublu hibrid. La rîndul său, Centrul şcolar agricol nr. 2, care pregăteşte tehnicieni horticultori, şi-a lărgit suprafaţa serelor şi a îmbunătăţit dotarea acestora, dînd elevilor posibilitatea să efectueze o gamă largă de lucrări la semănarea, întreţinerea şi recoltarea legumelor şi florilor. În acelaşi timp, producţia de legume şi flori de seră a şcolii, cunoscută şi apreciată în întreaga regiune, va înregistra o creştere apreciabilă.

FAPTE ŞI REALIZĂRI

● Consiliul agricol regional Crişana se preocupă îndeaproape de îmbunătăţirea muncii şcolilor profesionale şi tehnice pentru pregătirea cadrelor necesare agriculturii, precum şi de ridicarea continuă a conţinutului activităţii educative la aceste şcoli.

De curînd, biroul consiliului a luat hotărîrea ca o parte din cadrele de conducere ale celor mai puternice unităţi şcolare cu profil agricol din regiune — centrele şcolare agricole din Oradea şi Salonta — să îndeplinească şi funcţia de îndrumători ştiinţifici şi metodici ai şcolilor recent înfiinţate. Aceştia se deplasează periodic la noile şcoli de mecanici agricoli, care au luat fiinţă în cadrul S.M.T.-urilor şi gospodăriilor agricole de stat dînd îndrumări cu privire la ridicarea nivelului ştiinţific al lecţiilor teoretice şi al instruirii practice. Datorită ajutorului primit la şcolile profesionale de mecanizatori din Valea lui Mihai, Secueni şi Sîntana s-a înregistrat o creştere a nivelului muncii instructiv-educative.

● Conducerea Centrului şcolar agricol din Buzău acordă o atenţie deosebită dotării tehnice a cabinetelor şi laboratoarelor, în vederea utilizării mai ample a materialului didactic în procesul predării şi al demonstraţiilor practice.

O iniţiativă interesantă aplicată de curînd este aceea de a folosi, alături de modelele în stare de funcţiune, macromodele ale unor dispozitive sau piese de maşini. Astfel au fost confecţionate, în proporţii de cinci ori mai mari decît mărimea naturală, modelele secţionate ale dispozitivului de aprindere, ale pompei de ungere etc. care sînt folosite cu deosebită eficienţă la demonstraţii în cadrul lecţiilor.

● La Centrul şcolar agricol din Sibiu s-a amenajat cu sprijinul Institutului de cercetări pentru încercarea soiurilor de plante, un cîmp experimental pe care elevii cultivă diferite soiuri de legume. Activitatea desfăşurată pe cîmpul experimental îi înarmează pe elevi cu temeinice cunoştinţe privind calitatea celor mai productive varietăţi de mazăre, fasole, roşii, castraveţi etc., precum şi cu privire la sistemul optim de aplicare a îngrăşămintelor şi de întreţinere a culturilor.

Unele probleme ale muncii profesorului-diriginte

Date fiind sarcinile importante ce revin profesorului diriginte, în ultima vreme s-au purtat discuții ample cu privire la îmbunătățirea continuă a muncii lui, la îmbogățirea conținutului și a metodelor acesteia.

În scopul de a contribui la lămurirea unor probleme ridicate în cursul acestor discuții, redacția gazetei noastre a pus unor cercetători de la Institutul de științe pedagogice cîteva întrebări cu privire la munca dirigintelui. Puplicăm mai jos răspunsurile primite.

În ce constau sarcinile dirigintelui de coordonator al colectivului clasei?

Caracterul de sistem al muncii educative impune o minuțioasă preocupare pentru coordonarea precisă a elementelor care constituie acest sistem.

La nivelul școlii, o atare încheqare a măsurilor și acțiunilor de ordin educativ se realizează de către colectivul de conducere și — în ultimă instanță — de către directorul școlii. La clasele unde predau învățători, obiectivele muncii educative — ca, de altfel, ale întregii activități — sînt stabilite de către fiecare învățător, pe baza planului general al școlii și tot învățătorul răspunde de realizarea tuturor obiectivelor privind colectivul său de elevi. La clasele unde predau mai mulți profesori, pentru asigurarea unei munci educative sistematice, trebuie realizată, mai întîi, o cerință fundamentală și anume, constituirea colectivului didactic al clasei. De aceea dirigintelui, chemat să lucreze în strînsă legătură, cu organizațiile U.T.M. și de pionieri și cu familiile elevilor, îi revine și sarcina de a contribui la unificarea cerințelor și la stabilirea unității de acțiune a tuturor profesorilor clasei.

Determinarea rolului dirigintelui în raport cu ceilalți profesori este importantă pentru buna organizare și desfășurare a muncii educative, ca și pentru evitarea unor interpretări și rezolvări greșite a îndatoririlor care îi revin. Asemenea greșeli se vădesc mai ales în două direcții.

Despărțind în mod nejust munca instructivă de cea educativă, unii atribuie exclusiv dirigintelui întreaga preocupare și răspundere pentru problemele educative. Acolo unde domnește această mentalitate, dirigintele se zbate singur pentru a face respectate de către elevi un minimum de cerințe care, tocmai pentru că nu sînt și în atenția celorlalte cadre didactice, nu prind viață, autoritatea dirigintelui — oricît de puternică ar fi ea — neputînd suplini intervenția organizată și corelată a întregului colectiv didactic.

Greșesc însă și acei care, pornind în mod just de la necesitatea unității muncii instructiv-educative, consideră totuși că dirigintelui nu-i revine nici o îndatorire în plus față de îndatoririle care revin celorlalți profesori ai clasei. O atare atitudine lipsește colectivul didactic al clasei de un coordonator. In această situație sînt clasele unde la fiecare obiect de învățămînt li se pretinde elevilor să răspundă la exigențe diferite, uneori chiar contradictorii de la un profesor la altul.

Care este deci poziția justă? Pînă unde și cum trebuie să intervină dirigintele în unificarea cerințelor, în coordonarea activității profesorilor clasei?

Nu se poate pretinde bineînțeles ca, de dragul realizării unei cît mai perfecte unități, cadrele didactice să renunțe la stilul lor propriu de muncă, să se transforme în simpli executanți ai unor măsuri preconizate de diriginte. Este însă necesar ca toți cei ce predau la o clasă să se pună de acord în primul rînd asupra principalelor obiective ale muncii educative care vor trebui urmărite într-o anumită perioadă și să stabilească apoi, tot în comun, mijloacele și acțiunile prin care vor fi atinse ele. Tocmai în aceasta constă rolul dirigintelui, chemat să mențină legătura organizată între toți profesorii care predau la clasa sa în vederea punerii lor de acord asupra obiectivelor muncii și asupra căilor prin care se vor realiza aceste obiective. Se recomandă în acest scop scurte ședințe de lucru ale colectivului didactic de la fiecare clasă pentru discutarea rezultatelor muncii și a acțiunilor imediate ce trebuie întreprinse, avînd în vedere problemele ce se ivesc în viața clasei.

Se pot găsi numeroase mijloace prin care să se manifeste inițiativa creatoare a tuturor profesorilor pentru îmbunătățirea continuă a muncii educative.

LUMINIȚA GHIVIRICĂ
șef de sector
la Institutul
de științe pedagogice

Care este locul orei de dirigenție în ansamblul muncii educative și care trebuie să fie conținutul ei?

Ora de dirigenție nu este un scop în sine, ci doar un mijloc, una din principalele forme ale activității educative a dirigintelui. Verigă dintr-un lanț de influențe și acțiuni educative corelate, ea este subordonată sarcinilor educative generale pe care și le propune dirigintele. Concepînd ora de dirigenție în felul acesta, ca o parte dintr-un întreg, putem aprecia în mod just posibilitățile pe care le oferă ea pentru munca de educație.

Este evident faptul că în cadrul orei de dirigenție nu putem epuiza toate sarcinile educative și că, de aceea nu putem limita activitatea educativă doar la această oră (așa cum, din păcate, mai fac unii diriginți). Pe de altă parte, nu există problemă educativă la rezolvarea căreia ora de dirigenție să nu-și poată aduce contribuția.

În raport cu alte mijloace de care dispune profesorul diriginte în munca sa de educație, ora de dirigenție prezintă desigur unele particularități. Atrage cu deosebire atenția caracterul său orientativ. În fond, dirigintele se servește de acest instrument al său — ora de dirigenție — pentru a da elevilor anumite puncte de reper, pentru a-i învăța să trăiască și să muncească mai frumos și mai bine, în chip comunist, pentru a-i sprijini să se pregătească din toate punctele de vedere — și în primul rînd din punct de vedere cetățenesc — pentru viață, pentru munca viitoare în folosul patriei socialiste. În acest sens, rolul orei de dirigenție se dovedește a fi mai activ în influențarea conștiinței elevilor. Așa, bunăoară orele de dirigenție contribuie în mod deosebit la însușirea și aprofundarea de către elevi a unor noțiuni etice, la îmbogățirea reprezentărilor lor morale și a sentimentelor lor, la formarea și dezvoltarea convingerilor morale. Contribuția acestor ore este însă mai restrînsă în ceea ce privește formarea și dezvoltarea deprinderilor și obișnuințelor de conduită morală, dat fiind că în cadrul orelor de dirigenție posibilitățile de exersare a elevilor în fapte și acțiuni morale sînt destul de limitate. În formarea atitudinii comuniste față de muncă, de exemplu, rolul hotărîtor îl are desigur antrenarea directă a elevilor într-o formă sau alta de muncă social-utilă. Tocmai de aceea dirigintele nu-și poate rezuma munca educativă la organizarea și desfășurarea orelor de dirigenție.

Este de asemenea important de subliniat raportul dintre instrucție și educație așa cum ne apare el la nivelul orei de dirigenție. În primul rînd, nu trebuie să se uite faptul că profesorul diriginte sprijină instrucția, procesul de însușire temeinică a cunoștințelor de către elevi prin educație, pe calea formării la elevi a unei motivații sociale înalte a activității lor școlare. Ora de dirigenție, oră educativă prin excelență, trebuie să aibă însă și un caracter instructiv. Nu e vorba desigur în nici un caz de a transforma unele ore de dirigenție în ore de cultură generală, ci de a folosi anumite probleme pentru consecințele educative care se pot desprinde din discutarea lor cu elevii pentru înarmarea lor cu trăsături ca perseverența în muncă, dragostea pentru știință, atitudine militantă și simț al datoriei sociale etc. Cunoașterea, de exemplu, a stilului de muncă al lui Karl Marx, a vieții de luptă neobosită a lui V. I. Lenin, a pasiunii cu care s-au dedicat cercetărilor marii oameni de știință, îmbogățesc fără îndoială și fondul cultural al elevilor, dar în cea mai mare măsură pe cel afectiv, moral.

Ora de dirigenție constituie în același timp cadrul în care se prelucrează și se fixează unele rezultate obținute prin alte acțiuni educative, prin alte mijloace. De exemplu, aici se pot valorifica datele culese cu prilejul unor excursii, vizite în uzine, pe șantiere, în gospodării agricole colective, rezultatele unor întîlniri cu comuniști, cu fruntași ai muncii, în deosebi pe linia adîncirii educației patriotice a elevilor. Ora de dirigenție deschide de asemenea perspectiva unor noi acțiuni, subliniind scopul și utilitatea lor, mobilizînd pe elevi. Astfel, sublinierea în ora de dirigenție a necesității și importanței sociale a participării elevilor dintr-o anumită clasă, după puteri, la munca constructivă a poporului nostru, poate constitui un punct de plecare pentru antrenarea lor mai activă în acțiunile patriotice.

Ținînd seama de cele spuse pînă aici, să vedem cum poate fi stabilit în mod just conținutul orelor de dirigenție, tematica lor.

Două lucruri trebuie să aibă în vedere profesorul diriginte în legătură cu aceasta: întîi, că în munca sa cu o clasă de elevi are de realizat o seamă de sarcini cu caracter general, legate de educarea lor în spirit comunist, sarcini izvorîte din cerințele obiective ale societății noastre; că, în al doilea rînd, aceste sarcini trebuie raportate la un anume colectiv de elevi (adeseori abia în formare) cu anumite particularități, ridicînd o seamă de probleme specifice pe care dirigintele e obligat să le cunoască temeinic, de care e obligat să țină seama. Este în fond vorba de raportul dialectic dintre general și particular aplicat la educație. Dirigintele este chemat așadar să rezolve problemele clasei ținînd seama de particularitățile colectivului de elevi de care răspunde, avînd permanent în față sarcinile generale, scopul spre care trebuie să tindă în munca sa cu elevii. Cunoașterea temeinică a condițiilor concrete ale clasei, a vieții din colectiv, cu laturile sale pozitive și negative, a faptelor bune și rele ale elevilor, îi ajută nespus de mult dirigintelui să-și îmbogățească înțelegerea modului cum poate ajunge la împlinirea sarcinilor ce îi revin în educarea acestora în spirit comunist. Pornind să alcătuiască tematica orelor de dirigenție fiecare diriginte, lucrînd împreună cu ceilalți profesori ai clasei, se cuvine să se întrebe de fiecare dată, cum va trebui format caracterul elevilor, cum trebuie educați ei pentru a deveni buni cetățeni. In felul acesta, evident, orele de dirigenție vor fi ceea ce trebuie să fie, ele vor duce colectivul de elevi și pe fiecare membru al său mereu înainte.

Unii diriginți obișnuiesc să considere stabilirea și planificarea problemă, ca o sarcină separată, pe care uneori o realizează chiar înainte de alcătuirea planului de muncă educativă. Aceasta este o concepție cu totul greșită asupra orei de dirigenție. Conținutul orei de dirigenție nu poate fi stabilit izolat, rupt de întregul plan al muncii educative. Reflectînd asupra modului de rezolvare a sarcinilor educative generale, în condițiile concrete ale clasei respective și ținînd seama de sprijinul pe care-l poate primi din partea organizației sau grupei U.T.M. a clasei sau a detașamentului de pionieri, dirigintele trebuie să aleagă pentru ora de dirigenție teme care să ajute la rezolvarea sarcinilor propuse. De exemplu, un profesor, diriginte la clasa a V-a, și-a propus obiectivul, izvorît din sarcinile generale cît și din particularitățile clasei respective, de a forma și educa spiritul de colectiv. În planul muncii educative a stabilit o serie întreagă de acțiuni menite a-i exersa practic pe elevi în munca colectivă — acțiuni care au desigur rolul principal în acest sens. Dirigintele a prevăzut, în strînsă legătură cu acestea, și unele ore de dirigenție pentru lămurirea și precizarea unor probleme de conduită în colectiv. O dată va dezbate cu elevii tema „Cum putem lupta pentru onoarea clasei", altă dată tema „Respectul față de tovarăși" (pentru că a observat că elevii se poreclesc). În altă oră de dirigenție va face împreună cu elevii bilanțul muncii, urmărind pe de o parte să antreneze opinia clasei la o profundă analiză a comportării elevilor în colectiv, pe de altă parte să stimuleze sentimentul lor de răspundere față de colectiv, ș.a.m.d. De asemenea, va sprijini de aproape întărirea vieții de colectiv a elevilor în cadrul organizației de pionieri, știind că aceasta va avea urmări deosebit de bune în închegarea colectivului clasei sale.

Eficiența unei ore de dirigenție depinde în cea mai mare măsură de felul în care se desfășoară ea, de metodele și procedeele folosite, de acțiunile care o susțin. Posibilitățile metodice sînt numeroase. Depinde de diriginte ca ele să fie folosite în mod just, adecvat scopului urmărit, temei alese, vîrstei elevilor, nivelului lor de pregătire culturală și morală.

O primă problemă care trebuie rezolvată este aceea a stabilirii unui raport just, în desfășurarea orei, între activitatea nemijlocită a dirigintelui și cea a elevilor. Pot fi oare considerate ca izbutite acele ore de dirigenție în care profesorul ocupă toată ora: el vorbește, el lămurește, el critică, el trage concluziile — iar elevii rămîn simpli spectatori? Desigur că nu. Nu pot fi eficiente nici orele de dirigenție în care dirigintele apare într-un rol de regizor, orele mult prea „pregătite", desfășurate după un soi de scenariu, precedate chiar de repetiții și în care elevii exprimă de fapt păreri prescrise și nu atitudini deschise, sincere

O a doua problemă privește lupta pentru o muncă metodică creatoare, împotriva schematismului. Unii diriginți tind să urmeze în desfășurarea orei o structură rigidă, din care nu lipsește nici măcar... fixarea. Se știe însă că nici lecția nu poate fi încorsetată într-o structură fixă, cu atît mai puțin ora de dirigenție, în care trebuie să se facă și mai mult loc inițiativelor creatoare, imaginației și spontaneității elevilor.

Străduindu-se să fie un adevărat educator, dirigintele trebuie să fugă de formele rigide, monotone, uscate, să-și adapteze și mijloacele de muncă la rolul lui de îndrumător, prieten și sfătuitor al elevilor.

A. COMAN — șef de sector
V. CARABA — cercetător principal la Institutul de științe

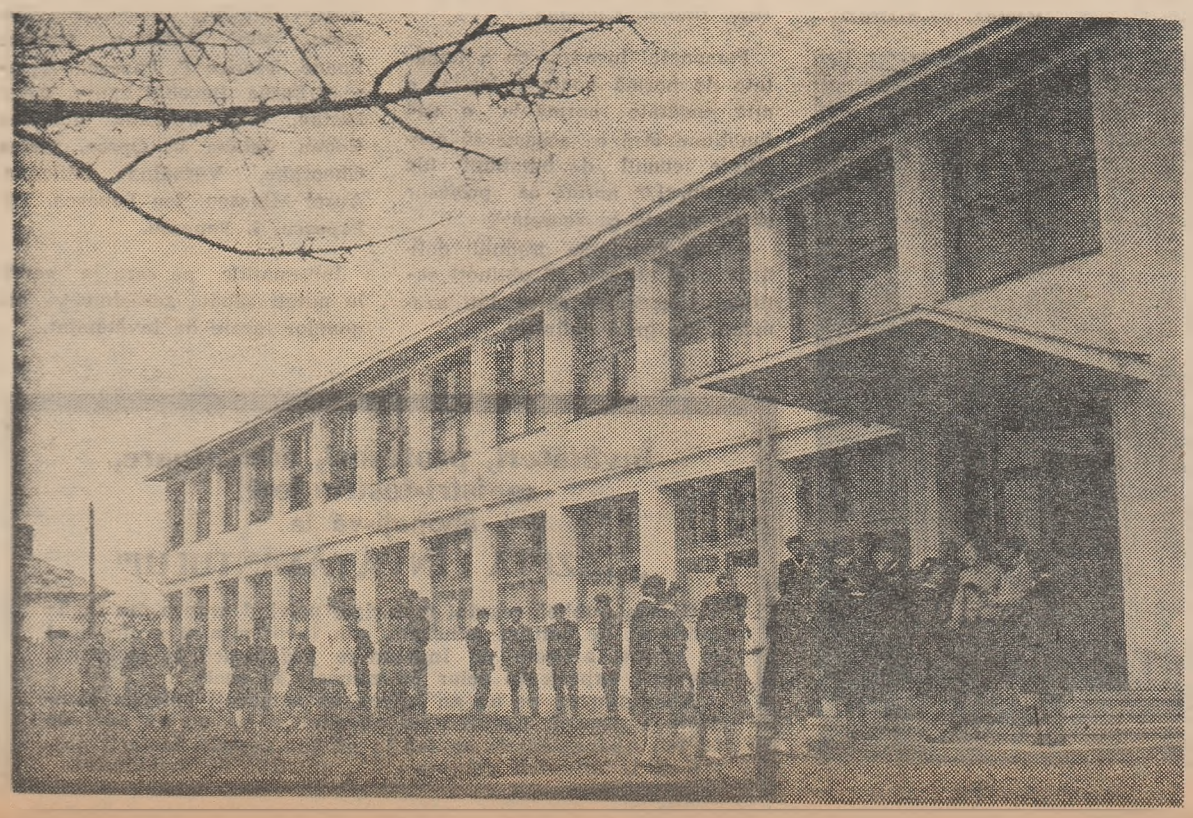

Noi materiale didactice

De curînd Întreprinderea de material didactic a livrat primul lot de aparate pentru punerea în evidenţă a cîmpului magnetic rotitor.

Aparatul serveşte ca material demonstrativ pentru studiul electricităţii în clasa a X-a, punînd în evidenţă fenomenul de rotire a cîmpului magnetic în maşinile electrice asincrone trifazate. Decalarea curenţilor la 120° se realizează cu ajutorul unui circuit suplimentar, ce conţine o rezistenţă, o bobină (inductanţă) şi un condensator (capacitate).

Printre materialele didactice trimise recent şcolilor se numără şi trusele de electrochimie, cu care se pot efectua lucrări practice de aplicare a temelor studiate la fizică şi chimie în clasa a X-a. Trusele cuprind cîte un voltametru, diferiţi electrozi din cărbune şi din metal, borcane pentru substanţele chimice, cleme, mufe, piese de legătură, stative etc.

Cutia cu rezistenţe în trei decade este un aparat auxiliar care serveşte la obţinerea unor valori de rezistenţe de la 0,1 la 111 ohmi. Aparatul are trei comutatoare care divid în 10 părţi egale rezistenţa de 1 ohm, de 10 ohmi şi de 100 ohmi.

Pentru explicarea structurii interne a corpurilor cristaline, I.M.D. a produs o trusă cu bile şi tije. Bilele, colorate în verde şi galben, sînt găurite după 3 diametre perpendiculare, unele avînd şi găuri suplimentare. Tijele au lungimi diferite, variind între 146 mm şi 296 mm. Cu aceste tije se pot monta, la scară mărită, celulele elementare spaţiale ale celor 7 sisteme cristaline, cristalul de MaCl, fierul alfa etc. Bilele reprezintă atomii sau ionii care se găsesc în nodurile reţelei.

Pentru biologie şcolile au primit o colecţie de 5 borcane cu preparate în lichid, conţinînd aparatul digestiv al unor vertebrate (peşte, broască, şopîrlă, porumbel, şobolan).

CORNELIA BURA şi MARCEL ADLER

★

În afară de lucrările originale create de proiectanţii întreprinderilor de specialitate, şcolile primesc şi numeroase materiale didactice realizate după modele premiate la concursul de material didactic organizat anual de către Ministerul Învăţămîntului.

Recent, întreprinderile producătoare de material didactic au primit, spre a le include în planurile lor de producţie, modele premiate la concursul organizat în 1961: jocuri didactice (lotoane, jetoane), jocuri de creaţie şi aparate de educaţie fizică pentru preşcolari, o trusă pentru experienţe privind fenomenele moleculare, un termoelectromagnet, un ohmmetru, o trusă pentru reacţii în picături, truse de piese şi mecanisme cinematice, un ecran pentru proiecţii la lumina zilei, o morişcă hidro şi aerodinamică, precum şi mai multe scenarii de filme, diafilme şi diapozitive.

Vor fi editate de asemenea o serie de planşe, hărţi, atlase şi albume premiate. Printre acestea se numără planşe pentru caligrafie, geologie, bazele darwinismului şi botanică, planşe privind unele maşini-unelte şi automobilul, hărţi reprezentînd America Centrală, Arctica, Antarctica, Europa în secolele V-XI, un atlas de fiziologie şi anatomie umană, un album istoric etc.

Şi în acest an Ministerul Învăţămîntului organizează un concurs de material didactic, a cărui tematică va fi dată în curînd publicităţii.

LUCIA ANDERCO

Grijă pentru copii

De curînd, în cadrul Şcolii de 8 ani nr 12 din Capitală a luat fiinţă un semiinternat. Aici, elevii care au ambii părinţi în cîmpul muncii au posibilitatea de a lua masa de prînz şi de a-şi pregăti lecţiile sub supravegherea cadrelor didactice.

Prin strădaniile direcţiei şi ale personalului şcolii, celor înscrişi la semiinternat li s-au creat condiţii foarte bune.

O carte care contribuie la educarea elevilor

„De prin cărţi adunate", se intitulează culegerea întocmită de Casa de Economii şi Consemnaţiuni a R.P.R., oferită cititorilor cu prilejul „Săptămînii economiei". Ea cuprinde un variat material beletristic în care se vorbeşte despre muncă şi economie, despre zgîrcenie, risipă, cumpătare, despre casele de economie în trecut şi astăzi. Proverbele, poeziile, povestirile, fragmentele selecţionate sînt convingătoare, sugestive, pline de învăţăminte.

Întregul material din broşură şi cu deosebire povestirile lui I. Creangă, Gh. Coşbuc, proverbele şi zicătorile lui Anton Pan sau cele culese de M. Eminescu, precum şi paginile semnate de Tudor Arghezi, G. Călinescu etc. pot fi folosite cu succes de învăţători şi profesorii diriginţi în orele de lectură sau de dirigenţie, în scopul formării la elevi a deprinderii de a fi economi, cumpătaţi, chibzuiţi.

OLTEA DELARĂSCRUCI

Pentru elevii care au împlinit vîrsta de 14 ani, înmînarea buletinului de identitate constituie un eveniment important. În clişeu: elevi ai şcolilor din raionul Griviţa Roşie al Capitalei în momentul primirii buletinelor

Tinere talente

Vizitatorii expoziţiei de artă plastică a amatorilor din Capitală, deschisă zilele acestea în sala Consiliului local al sindicatelor din oraşul Bucureşti, rămîn plăcut impresionaţi de faptul că, sub multe din tablouri, acolo unde se scrie de obicei profesiunea autorului, au citit „elev". Toţ mai mulţi elevi, tineri talentaţi, s-au dedicat cu pasiune, în timpul lor liber, artei plastice, dezvoltîndu-şi talentul în cadrul cercurilor de la casele de cultură ale tineretului sau de la casele raionale de cultură. Ei au împletit cele învăţate la şcoală cu experienţa colectivului din care fac parte şi au dat la iveală lucrări izbutite.

Iată-ne, de pildă, în faţa compoziţiei „În campania de toamnă". Un grup de tineri tractorişti discută, înainte de a pleca la arat, ultimele amănunte ale zilei de muncă pe care o vor începe. Vitalitatea tabloului, expresivitatea feţelor, trăsăturile sigure vădesc incontestabilul talent al elevului Marin State.

Spre aspectele vieţii de fiecare zi a constructorilor socialismului se îndreaptă şi tematica altor tablouri. Elevul Emil Rusescu surprinde un fapt obişnuit în satele noastre: electrificarea. Theodor Moraru ne prezintă un reuşit peisaj industrial, iar Maria Georgescu, alături de o acuarelă din rada unui port, un foarte bun portret de muncitor.

Pe panourile rezervate graficei am întîlnit, de asemenea, numele multor elevi. Demne de reţinut ni s-au părut linogravurile elevului Gh. Pirenţ, peisajul lui Radu Dînga şi acuarelele Vandei Mihuleac. Printre lucrările de grafică o menţiune specială trebuie făcută la afişul elevului Dan Ionescu.

Prezenţa numeroasă şi valoroasă a elevilor într-o expoziţie, pentru care au fost selecţionate lucrările cele mai bune, din mai multe sute ce au fost prezentate juriului, confirmă posibilităţile de afirmare a tinerelor talente pe care le creşte astăzi şcoala

★

Să ne fie îngăduită o întrebare. Am întîlnit printre artiştii amatori numele multor muncitori, tehnicieni, funcţionari, studenţi, elevi, medici, ingineri, arhitecţi etc., dar n-am întîlnit nici un nume de educatoare, de învăţător sau profesor. Ştim că în afara profesorilor de desen, care au un cerc al lor, în învăţămînt există mulţi amatori ai penelului. Unde sînt ei? Ce bine ar fi fost să-i fi întîlnit într-o asemenea expoziţie reprezentativă a artiştilor plastici amatori!

Poate comitetele raionale sindicale şi clubul sindicatelor din învăţămînt, ar putea să se gîndească şi la această problemă.

IONEL VLADIMIR

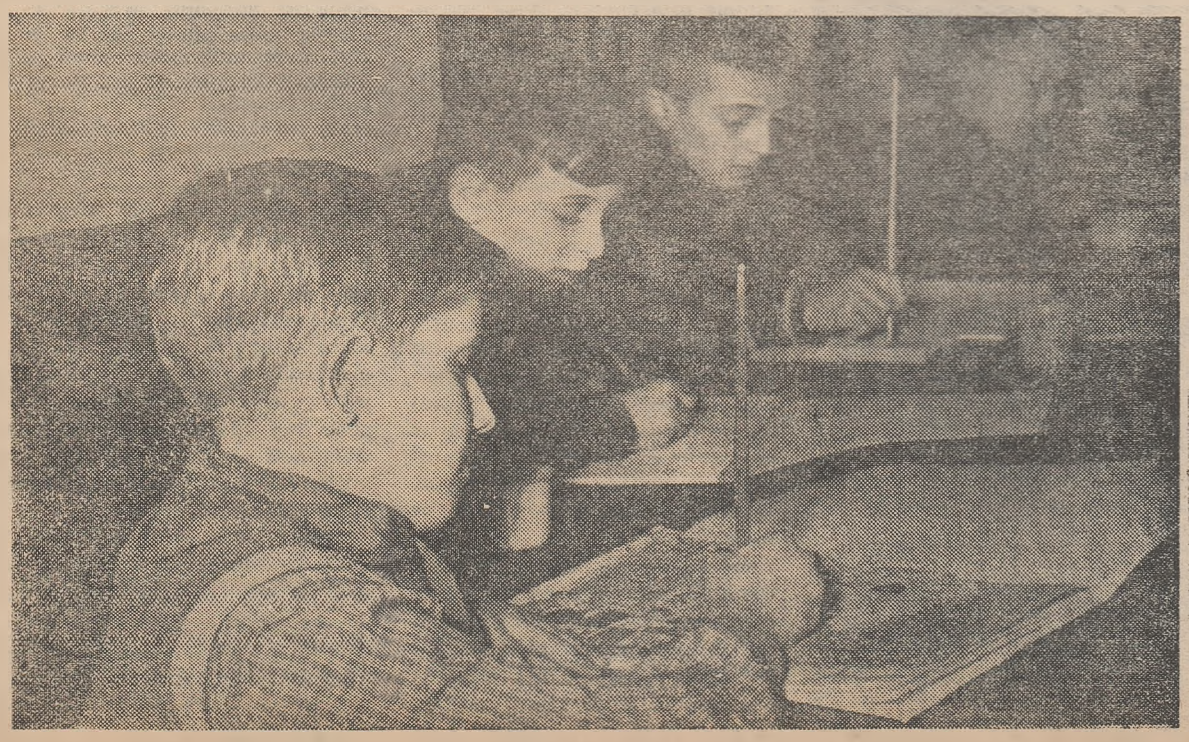

La ora de desen

POŞTA redacţiei

Ioan Oprişan, Focşani

Potrivit instrucţiunilor în vigoare, în cazul cînd aveţi la bază o şcoală de nivel mediu terminată şi funcţionaţi pe post de profesor veţi fi salarizat cu salarizarea învăţătorilor de categoria I-a. Veţi avea aceeaşi încadrare chiar dacă aţi absolvit Institutul pedagogic de învăţători de 2 ani.

Elena Gr. Ciornei, comuna Pîrteştii de Sus, raionul Gura Humorului.

Aşa cum prevăd H.C.M. nr. 186/1951 şi decretul nr. 261/1957, cadrele didactice primesc pe timpul concediului de odihnă media cîştigului pe ultimele 12 luni, inclusiv sumele încasate prin asigurările sociale de stat pe timpul concediului de boală (cumulul de funcţiuni nu se include în calcul). Indemnizaţia de concediu, în care se cuprind şi majorările de salariu (dirigenţia, indemnizaţia de conducere) se plăteşte în lunile iulie-august chiar dacă cadrele didactice sînt reţinute pentru a efectua unele activităţi şi urmează să-şi compenseze concediul în timpul vacanţelor de iarnă şi primăvară.

Ilie Ceuşan, Comuna Săcelu de Pădure, raionul Reghin.

Timpul în care aţi urmat şcoala pedagogică în vederea calificării se recunoaşte la stagiul de activitate dacă aţi plecat din învăţămînt şi aţi revenit în învăţămînt. Trecerea într-o grupă superioară de vechime la împlinirea stagiului, are loc numai dacă aţi obţinut gradul definitiv pentru funcţia ce o exercitaţi.

Maria Gheorghiu, comuna Telega, raionul Cîmpina

Personalul încadrat cu o jumătate de normă poate îndeplini o altă jumătate normă la o altă funcţiune fără ca aceasta să constituie cumul de funcţiuni (de exemplu, 1/2 normă ca profesor şi 1/2 normă ca secretar).

Pentru acordarea gradului definitiv este necesar să obţineţi calificarea necesară şi să daţi examenul de grad definitiv.

Miron Vasile, Vaslui.

Potrivit prevederilor legale în vigoare, cumulul de funcţiuni nu se retribuie pe perioada 1—15 septembrie. Pe luna septembrie se primeşte salariul de bază, inclusiv majorările care fac parte integrantă din salariul tarifar (sporul pentru predarea concomitentă la 2—4 clase). Activitatea cumulată se retribuie de la 15 septembrie, cînd este efectiv prestată.

Iosif Moloman, comuna Iveşti, raionul Bîrlad.

Obligaţia didactică a profesorilor care predau „agricultura" este de 18 ore săptămînal. Activitatea de predare care depăşeşte obligaţia de 18 ore se consideră cumul şi se retribuie ca atare.

Potrivit instrucţiunilor, în acest caz calculul se face cu 40% din salariul funcţiei cumulate pentru maximum 1/2 normă. În cazul cînd orele cumulate sînt prevăzute în planul de învăţămînt, urmează ca secţia de învăţămînt a raionului să vă achite drepturile pentru activitatea depusă.

Gheorghe Papoi, comuna Dezna, raionul Gurahonţ.

În anul şcolar 1961/1962, potrivit prevederilor aveaţi dreptul la un concediu de studii de 30 zile lucrătoare, cu plata salariului, în vederea pregătirii sesiunii de examene la Institutul pedagogic de 3 ani. Pentru sesiunea din toamnă (luna octombrie), în cazul cînd n-aţi mai beneficiat de concediul de studii cu plată, urma să primiţi drepturile băneşti de la catedră, iar suplinitorul să fie retribuit din economiile realizate la fondul de salarii.

Imre Nattel, Maria Funieru, Arpad Nagy, Aurel Boeru, Panait Vasiliu, Ioachim Cozma, Ana Cincişan, Ilie Dumitru, Grigore Roane, Viorica P. Popescu, Octavian Barna, Decebal Epure, Mihai Hîrţan, Ioan Telcean, Octavian Codău, Julieta V. Oprea, Ştefan Gheorghe, Veronina Răileanu, Aurel Minescu, Ion Popescu, Titi Popescu, I. Popescu.

Informaţiile pe care le cereţi le puteţi căpăta adresîndu-vă organelor locale de învăţămînt.

Învăţători, profesori, educatoare, maiştri-instructori!
abonaţi-vă la
„GAZETA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI"

Gazeta publică regulat materiale privind munca din învăţămîntul de cultură generală, din învăţămîntul profesional şi tehnic, articole de îndrumare pedagogică şi metodică, prezintă experienţa celor ce muncesc în şcoli.

Abonîndu-vă pe un an întreg vă asiguraţi colecţia completă a gazetei. Costul unui abonament pe un an este de 13 lei. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii voluntari din unităţile de învăţămînt.